VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 82 — Vol LI vuosikerta | Sudbury, Ontario | Lauantai, heinäk. 15 p. — Saturday, July 15, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967

1917—1967

Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Bonn ja Washington eri nuotissa?

Länsi-Saksan ja Ranskan sopimus vetää Bonnia ulos USAn vaikutusvallasta; McNamara peruutti L-Saksa-vierailunsa

Bonn. — Länsi-Saksa ja Ranska allekirjoittivat torstaina sopimuksen, jonka perusteella muodostetaan Pariisi—Bonn-ministerikomissioni, jonka tehtävänä on tutkia näiden maiden poliittisia ja turvallisuusasioita käsitteleviä kysymyksiä seuraavan kymmenen vuoden ajalta. Tarkkailijat arvelevat, että tämä sopimus vetää Länsi-Saksaa Yhdysvaltain poliittisesta vanavedestä Ranskan tuntumaa kohti.

Neuvoteltuaan kaksi päivää kansleri Kurt Georg Kiesingerin kanssa, Ranskan presidentti Charles de Gaulle vetosi torstaina Länsi-Saksaan ja Euroopan muihin mannermaa-maihin, että ne pitäisivät kiinni kansallisista eduistaan ja pysyttelisivät vapaina Yhdysvaltain määräysvallasta.

—Britannia voi tulla todelliseksi eurooppalaismaaksi, hän sanoi, muuttamalla elämäntapansa erikoisesti suhtautumisessa Yhdysvaltoihin. Kunnes näin tulee tapahtumaan, selitti de Gaulle, Ranska ei tule hyväksymään Britannian Euroopan talousyhteisön jäsenyyteen.

Presidentti de Gaulle alleviivasi Pariisin ja Bonnin yhteisen komissionin merkitystä mainitsemalla kolme ehtoa "meidän kansallisten henkilöllisyyksiemme säilyttämiseksi":

— Ranska ja Saksa eivät eroa. Ilman sitä (yhdessäoloa) ei voida välttää Yhdysvaltain yliherruutta. Jos ne pysyvät yhdessä, nämä maat voivat säilyttää persoonallisuutensa.

— Kahden maan täytyy myös säilyttää sen mitä ne ovat rakentaneet yhteismarkkinaliiton (Euroopan yhteismarkkinat) puitteissa. Muussa tapauksessa ne vedetään Yhdysvaltain määräysvallassa olevaan Allantin järjestelmään.

— Niiden täytyy löytää Itä-Euroopassa keinoja yhteisymmärrykseen ja yhteistoimintaan niin että muodostuisi jotakin muuta kuin kaksi blokkia — Itä- ja Länsiblokki.

Kolmannessa kohdassa on viittaus kenraali de Gaullen suosimaan Euroopan turvallisuusjärjestelmään, mistä hän puhui keskustellessaan kansleri Kiesingerin kanssa.

Ranska ja Neuvostoliitto katsovat, että Yhdysvallat voidaan pitää pois Euroopan turvallisuuskysymystä käsittelevästä konferenssista. Länsi-Saksan sanotaan olevan vielä sillä kannalla, että USA olisi hyväksyttävä mukaan.

Länsi-Saksan hallituksen viime viikolla tekemä päätös varustelumenojensa vähentämiseksi $25 miljardilla seuraavan neljän vuoden aikana johti siihen, että Yhdysvaltain puolustusministeri Robert McNamara peruutti suunnitelman, jonka perusteella hänen piti vierailemaan tämän heinäkuun aikana Bonnissa.

Saatujen tietojen mukaan mr. McNamaran tarkoituksena oli tulla sovittelemaan Länsi-Saksan johtavien poliitikkojen ja puolustusasiain erikoistuntijain välisiä kiistoja.

Mutta finanssikriisi, minkä johdosta kansleri Kiesinger joutui vähentämään puolustusmenojaan, muodosti mr. McNamaran mielestä kokonaan uudenlaisen tilanteen.

Tämän varustelumenojen vähennys aiheuttaa Bundeswehrin perusteellisen uudelleen järjestämisen ja vähentää panosta, minkä Länsi-Saksa voi NATOlle antaa, ja siksi on katsottu, että mr. McNamaran vierailu on sopimaton.

Kansleri Kiesinger hyväksyi maratonmaisen hallituskeskustelun jälkeen viime perjantaina ehdotuksen varustelumenojen vähentämiseksi. Bonnin diplomaattipiireissä on kerrottu kansleri Kiesingerin kirjoittaneen presidentti Johnsonille, että tämä varustelumenojen vähennys ei heikennä Länsi-Saksan sotilaallisia ponnisteluja.

Kansleri Kiesinger ja ulkoministeri Willy Brandt lykkäsivät viime viikolla suunnitellun Washingtonin matkan hallituksensa finanssikriisin vuoksi. Kansleri Kiesingerin arvellaan suorittavan Washingtonin vierailunsa tulevan syyskuun puolivälin paikkeilla.

Nurmen patsas kumoon Expossa

Montreal. — Suomalaisen suurjuoksijan Paavo Nurmen patsas, mikä seisoi "alastomana" Expo 67 maailmannäyttelyn Olympic Housen edustalla Cite du Havressa kaatui tiistai-iltana joko sateen johdosta tai todennäköisemmin jonkun ilkityöntekijän puskemisesta.

Tämä 1,400 paunan painoinen, 9 jalkaa korkea patsas oli vakuutettu $65,000 summasta. Siihen kerrotaan tulleen kaksi ohutta murtumaa — kaulan oikealle puolelle ja vasemman käden sisäpuolelle.

Sotaan tarvitaan enemmän miehiä sanoi Yhdysvaltain McNamara

Ei sano kuitenkaan tietävänsä kuinka paljon lisää "apujoukkoja" nyt tarvitaan

Washington. — Yhdysvaltain puolustusministeri Robert McNamara tiedoitti keskiviikkona presidentti Lyndon Johnsonille uskomuksestaan, että Vietnamiin tulee lähettää lisää yhdysvaltalaissotilaita, mutta kuinka paljon lisää niitä tarvitaan, "siitä en ole varma" hänen kerrotaan sanoneen.

Mr. McNamara sanoi, että hän ei näe mitään syytä, miksi olisi kutsuttava reserveja asepalveluun nykyisten ja edessäolevien miesvoimatarpeiden tyydyttämiseksi".

Käytyään presidentti Johnsonin ja hänen korkeantason neuvonantajainsa puheilla, puolustusministeri McNamara sanoi, että seuraavan 90 päivän aikana viedään Vietnamiin ehkä 20,000—30,000 miestä.

"Mutta nämä miehet vain täyttävät nyt valtuutetun miesvoimavahvuutemme, mikä on 480,000, hän sanoi selittäen, että Yhdysvalloilla on nyt Etelä-Vietnamissa noin 450,000—460,000 miestä.

Mr. McNamara ei halunnut antaa mitään lausuntoa siitä, milloin tehdään päätös apujoukkojen lähettämiseksi ja kuinka paljon näitä lisäjoukkoja Vietnamiin lähetetään. Hän sanoi, että asiasta neuvotellaan ensiksi liittolaisten kesken.

Huolimatta siitä miten asia ratkeaa, mr. McNamara sanoi uskovansa, että se ei vaikuta suuremmin puolustuslaitoksen budjettiin. Hän huomioi, että Yhdysvaltain sotamenot ovat viimeksikuluneitten vuosien aikana nousseet $50 miljardista $72 miljardiin. Samalla kertaa hän huomioi kuitenkin, että budjettiin on päässyt jossakin määrin "vettä", ja että tämä "vesi on väännettävä pois", tarkoittaen hän sillä "haaskauksen" lopettamista.

noin 90 minuuttia kestäneeseen
noin 90 minuuttia kestkneeseen konferenssiin osallistui myös USAn yleisesikunnan päällikkö kenraali Earl G. Wheeler.

Eshkol myönsi Israelin hyökänneen ensiksi

Antoi samalla ymmärtää että kenraali "Dayania ei tarvita enää hallituksessa"

Tel Aviv. — Israelin pääministeri Levi Eshkol kumosi perjantaina julkisesti usein esitetyn väitteen, jonka mukaan egyptiläiset joukot olisivat aloittaneet lähi-idän sodan 5. kesäkuuta.

Riippumattomalle israelilaiselle Yediet Aharanot-lehdelle antamassaan haastattelussa Eshkol myönsi ensimmäisen kerran virallisesti, että israelilaiset joukot hyökkäsivät ensimmäisinä. Eshkol sanoi, että niillä oli siihen "laillinen oikeus".

Puolustaakseen tätä hyökkäystä Eshkol toisti Israelin kannan, jonka mukaan sotatila alkoi jo, kun Yhdistynyt arabitasavalta saarsi Akaban lahden, Israelin ainoan merenkulkuyhteyden etelään. Pääministeri sanoi myös mielipiteensä joukosta ongelmia, jotka ovat nyt Israelin edessä. Näitä ovat mm. sotavastuu, pakolaisongelmat ja pyhien paikkojen tuleva valtiollinen asema. Tarkkailijat pitävät haastattelussa esitettyjä mielipiteitä kuitenkin Eshkolin omana näkemyksenä, joka poikkeaa Israelin hallituksen kannasta.

Eshkol antoi haastattelussa ymmärtää, ettei puolustusministeri Moshe Dayania enää tarvita halli tuksessa.

New York. — Israelin ulkoministeri Abba Eban sanoi viikon lopulla New Yorkissa, ettei hänen hallituksensa ole tehnyt päätöstä Gazan alueen liittämisestä.

"Israelilla ei ole kantaa asiaan tällä hetkellä", vastasi Eban hänelle esitettyyn kysymykseen. Hän ilmoitti epäilevänsä näiden tietojen todenperäisyyttä, joiden mukaan Israelin puolustusministeri Moshe Dayan olisi sanonut Gazan kuuluvan Israeliin.

Filmattu televisiohaastattelu toisti kuitenkin torstai-iltana Lontoossa Dayanin sanoneen, että Gazan alueesta on tultava Israelin olennainen osa.

Gazan kaupungissa keskiviikkona pidetyssä, BBCn filmaamassa lehdistökonferenssissa kenraali Dayanilta kysyttiin: "Pidätkö muuttovapautta Gazasta Israeliin uutena askeleena kohti Gazan alueen yhdistämistä Israeliin?"

Dayan vastasi kuului: "Kyllä Gaza kuuluu Israeliin. Mielestäni sen on oltava olennainen osa Israelia."

Keskiviikkona myös Israelin radio kertoi Dayanin lausuneen: "Gazan alue on Israelia ja siitä on tultava maan olennainen osa".

"Kylmää käteistä"

Bowling Green, Ky. — Varas, joka ilmeisesti oli tietoinen siitä, mitä hänen piti tehdä, murtautui mr. ja mrs. M. L. Brooksin kotiin pariskunnan ollessa lomamatkalla. Hän meni suoraa päätä syväjäädyttäjän luo, heitti paketin jauhettua lihaa Brooksin koiralle ja rupesi sitten avaamaan jäädytettyjä pakkauksia, kunnes löysi hakemansa — $300 "kylmää käteistä" minkä Brooksin perhe oli sinne laittanut.

Työttömiä enemmän kuin vuosi sitten

Ottawa. — Työssäolevien määrä lisääntyi Canadassa kesäkuun aikana 158,000 hengellä, jättäen kuitenkin vielä työttömiksi 292,000 miestä ja naista.

Työttöminä oli nyt 3.7 prosenttia Canadan koko työvoimamäärästä. Vuosi sitten kesäkuussa oli Canadassa 230,000 työtöntä eli 3.1 prosenttia koko työvoimamäärästä.

Miesvoimaministeriön ja DBS:n yhteisen raportin mukaan kausitöiden määrä lisääntyi yleisesti, mutta rakennusteollisuusalalla työllisyys oli normaalia heikompi, seuraten se viimeaikaista suuntaa kesäkuussa. Rakennusteollisuudessa oli kesäkuussa 38,000 työläistä vähemmän kuin vastaavana aikana vuosi sitten.

Suurin työvoiman lisäys tapahtui palvelualalla, sisältyen siihen tiedonanto — transportti, kauppa ja muut sellaiset alat.

Nyt työttömänä olleessa 292,000 henkilöstä oli kuusi kahdeksasta ollut työttömänä vähemmän kuin 4 kuukautta. Seitsemäs (kahdeksasta) oli ollut työttömänä neljästä kuukauteen kuukauteen ja kahdeksas yli 7 kuukautta.

Arabijohtajat keskustelevat suunnitelmistaan

Kairo. — Neljä arabimaiden johtajaa aloitti täällä torstaina keskustelut siitä miten he saavat takaisin Israelin valloittamat alueet.

Syyrian valtion päämies Noured din Atassi, tuli lentäen Damaskosta torstaiaamuna, ryhtyen keskusteluun Yhdistyneen Arabitasavallan presidentin Nasserin, Irakin presidentin Abdel Rahman Arefin ja Algerian pääministeri Houarai Boumediennen kanssa. Viikon alussa oli Jordanian kuningas Hussein täällä keskusteluissa. Sudanin pääministeri Mohammed Ahmed Mahgoub saapuu Kairoon perjantaina.

"ILMAINEN" RATKAISU USAn TYÖTTÖMYYDELLE

Senaattori Kennedy ehdottaa monesti kokeiltuja mutta kovin heikkoja tuloksia tuottavaa keinoa

Washington. — Presidentti Johnsonia syytettiin keskiviikkona siitä, että hän käy vain "joukkueen" laajuista sotaa köyhyyttä vastaan. Tämän arvostelun esitti senaattori Robert F. Kennedy ehdottaen, että sotaan köyhyyden poistamiseksi pitäisi mobilisoida USA:n yksityisyrittäjäin "suuret armeijat".

Senaatissa esitettäväksi valmistetussa huomattavassa puheessaan senaattori Kennedy (D. New York) kehoitti annettavaksi Yhdysvaltain liikemaailmalle liittovaltion verohuojennuksia työpaikkoja antavien teollisuuslaitosten avaamisesta Amerikan kaupungeissa.

Hän sanoi nykyisen hallituksen hyökkäystä kroonillisten ghettoalueiden poistamiseksi "tehottomaksi ja madaltavaksi".

"Me olemme kehittäneet köyhille erillisen ekonomian," hän sanoi, "miltei erillisen valtion; toisen luokan avustusten jakojärjestelmän, hallituselinten verhon, mikä pitää köyhät erillään meistä muista."

Sen tilalle senaattori Kennedy tarjoaa "uutta kumppanuutta", eli ratkaisua, mikä hänen selityksensä mukaan ei maksaisi hallitukselle mitään, vaan tuottaisi sen sijaan lisää verotuloja ja vähentäisi huoltomenoja jotka nousevat nyt lähellä $500 miljoonaan vain viidessä Yhdysvaltain suuremmassa kaupungissa.

Kennedyn suunnitelma houkuttelisi teollisuuslaitoksia tiheästi asutuilla slummialueilla, missä työttömyys on osoittautunut rotumellakoiden aiheuttajaksi jne.

Yhtiö, mikä suostuu kymmenvuotiseen liiketoiminnan rakennusohjelmaan ja varaisi vähintään 50 uutta työpaikkaa, joista kaksi kolmannesta ghettojen asukkaille, tulisi saamaan:

— Alennusta lopullisesta verolaskustaan aina 10:een prosenttiin asti uusiin koneisiin ja välineisiin käytetyistä varoista. Nyt voimassaoleva 7-prosenttinen sijoitusvero-vapautus jäisi voimaan kiinteistöjen vuokraamisen ja rakentamisen yhteydessä.

— Nopea pääomakuoletus. Lisäksi 25-prosenttinen verohelpotus tilimaksumenoista;

— Näitä verohuojennuksia voidaan anoa taannehtivasti 3 vuotta ja sitä seuraavan kymmenen vuoden tuloista. Alayhtiöt voivat anoa näitä verohuojennuksia emäyhtiöiden hankkiessa voittoja muualta.

2,000 kapinallista surmattu Nigeriassa

Lagos, Nigeria. — Nigerian hallituksen joukot ovat surmanneet yli 2,000 kapinallista sotilasta viikon kestäneessä taistelussa Biafran osavaltion Nigeriasta eroamista vastaan.

Hallituksen tiedonannossa sanottiin myöskin että he ovat valloittaneet tärkeän itäisen maakuntakauppalan Ogojan, taistelun jatkuessa Nsukka yliopisto-kaupungissa, 41 mailia pohjoiseen eroamaan pyrkien pääkaupungista Egunusta.

Liittovaltion sotilaalliset menetykset ovat: 25 kuollut, 150 haavoittunut ja 20 kateissa taistelussa itäisiä kapinallisia vastaan.

Isorokko tappanut 3,000 Pakistanissa

Dacca, Itä-Pakistan. — Yli 3,000 ihmistä on kuollut isorokkoon Manikganj-alueella Daccassa viimeksikuluneen 5 kuukauden aikana ja lisää tietoja kuolemantapauksista tulee joka päivä kertoi Morning News keskiviikkona.

Terveysministeriö on ryhtynyt rokottamaan väestöä, mutta se on saanut osakseen välinpitämättömyyttä kyläkuntien johtajilta ja vastarintaa kyläläisiltä, kertoo lehti.

SOSIALISTISET MAAT TUKEVAT ARABIMAITA

Konferenssin päätyttyä julkaistussa lausunnossa luvataan taloudellista ja poliittista tukea

Budapest. — Europan sosialististen maiden johtohenkilöt lopettivat täällä pidetyn 2 päiväisen konferenssin keskiviikkona luvaten yhteistoiminnassa antaa taloudellista, poliittista ja sotilaallista tukea arabimaille.

Konferenssin päätyttyä julkaistussa lausunnossa tuomitaan Israelin hyökkäyssota ja luvataan tukea hyökkäyksen kohteiksi joutuneille arabimaille, ollen korostuksen kohteena pitkäaikainen talousapu.

Kokoukseen osallistui Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosygin ja puolueen pääsihteeri Leonid Brezhnev sekä johtavia hallitusmiehiä Unkarista, Jugoslaviasta, Tshekkoslovakiasta, Itä-Saksasta, Bulgariasta ja Puolasta, mutta ei Romaniasta.

Tuomiten Israelin hyökkäyssodan kokoukseen osallistuneet huomioivat yhteisessä lausunnossaan, että "jatkaessaan arabimaiden alueiden miehittämistä tämän hyökkäysoperation pohjalla, Israel polkee jalkoihinsa YK:n peruskirjan ja Kansainvälisten lakien perusperiaatteet esittäen samalla taisteluhaasteen arabimaiden itsenäisyydelle ja koskemattomuudelle."

Yhteisessä kommunikeassa määritellään arabimaille annettava poliittinen tuki seuraavasti:

"Osanottajamaat . . . tulevat vastaisuudessa antamaan tukensa ystävällisten arabimaiden oikeutetulle taistelulle Israelin hyökkäyksen seuraamusten poistamiseksi ja ennen kaikkea, Israelin joukkojen viivyttelemättä arabimaiden alueilta poistamiseksi."

Pommittivat taas "omia" siviilejä

Saigon. — Viisitoista vietnamilaista siviiliä kuoli ja 12 loukkaantui kun Yhdysvaltain lentokoneet, joiden piti pommittaman Vietkong-partisaaneja, pudottivat lastinsa siviilien asuntoihin.

16 loukkaantui lauttalaivassa

Toronto. — Kuusitoista henkilöä loukkaantui ja 5 kuljetettiin sairaalaan keskiviikkona kun lauttalaiva Sam McBride rysähti Centre Island laituriin.

Monet 700:sta matkustajasta olivat Suur-Toronton palveluksessa olevia työläisiä vuotuisella union huviretkellä. Satamaviraston edustaja sanoi, että vakavammin loukkaantuneita olivat yksi mies ja raskauden tilassa oleva nainen joka sai rintavammoja.

Poliisit sanoivat, että tämä oli samantapainen onnettomuus mikä tapahtui heinäkuun 16 pnä 1966. Silloin lauttalaiva William Inglis, mukanaan 200 huvimatkailijaa iski laituriin ja 20 henkilöä loukkaantui.

Mississippin neekerit kansantuhon kohteena

Boston. — Kansalaisvapausliikkeen kaksi tutkijaa, jotka ovat juuri palanneet 1,700 mailia pitkältä tutkimusmatkalta Mississippin suistomaalta, antoi täällä keskiviikkona lausunnon, että **Mississippin osavaltio yrittää ajaa — tai** nälkiinnyttää neekerinsä pois.

"Mississippissä on kansantuhoohjelma" sanoi Alex Waites, värillisten asukkaiden kansalaisvapauksien hyväksi toimivan (NAACP) liikkeen virkailija New Yorkista sanomalehtien haastattelutilaisuudessa.

"Se on päättänyt vapautua niin monesta neekeristä kuin suinkin mahdollista," hän jatkoi.

Toinen tutkimusmatkalla ollut henkilö, Rollie Eubanks sanoi: "Meidän mielipiteemme on, että se mitä Mississippista puhutaan, ei ole vain totta, vaan totuuttakin pahempaa."

Mr. Eubanks sanoi sikäläisen tilanteen muodostavan "kansallisen hätätilanteen" jossa kaivataan liittovaltion toimenpiteitä niin, että terveys- ja huoltolakien vähimmäistavoitteet saadaan toteutetuksi.

Mr. Waites on NAACP:n New Yorkin jaoston presidentti ja Eubanks saman järjestön sihteeri. He olivat alkuviikolla Bostonissa osallistuakseen NAACP:n edustajakokouksen työhön.

Nämä miehet ovat valmistaneet tämän kokouksen käsiteltäväksi raportin, missä vaaditaan sellaista liittovaltiota käsittävää lakia minkä alaisuudessa "mikään osavaltio ei voisi tahallisesti vaarantaa sen asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia."

Ko. olevaan tutkimukseen osallistui kaikkiaan kuusi lääkäriä. He sanoivat tutkimuksessa todenneen, että Mississippi on "jonkinlainen vankila köyhille neekereille; siellä on suuria ryhmiä kouluttamattomia ihmisiä, joilta on kielletty kaikki paitsi näennäinen avustus.

Mr. Waites sanoo, että hän ja Eubanks — kummatkin neekereitä — näkivät lapsia, joilla oli suuret paisuneet vatsat oltuaan pääasiassa tärkkelysruoan varassa. "Siellä nähdään niitä pallovatsoja kaikkialla," hän sanoi. "He ovat nälkäisiä vaikka heidän vatsansa ovatkin täynnä."

He sanoivat, että Mississippissa lähetetään neekereitä töihin, missä maksetaan vajaa 50 senttiä tunnilta seitsenpäiväisestä viikosta, ja että ohjelmana on antaa neekereille vain 26 prosenttia osavaltion omista minimiavustusmääristä.

40 ihmistä hukkui

Rawalpindi, Pakistan. — Neljäkymmentä ihmistä hukkui keskiviikkona kun vene kaatui Ravi joella Marri Pathananissa, 250 mailia itään Rawalpindista. Suuri aalto kaatoi veneen, jossa oli noin 70 ihmistä ja muutamia hevosia.

VIIME TIEDOT

Kairo. — Yhdistyneen Arabitasavallan hallitus tiedoitti perjantaina, että sen joukot ovat torjuneet Israelin yrityksen ylittää Suezin kanava. Niin Israelin kuin YAT:nkin piireistä saatujen tietojen mukaan torstaina oli taas laukausten vaihtoa Suezin alueella näiden maiden asevoimien välillä. Israel sanoo tuhonneensa YAT:n 2 tankkia ja YAT kertoo tuhonneensa yhden Israelin tankin.

Saigon. — Yhdysvaltain suuret B-52 pommittajakoneet pommittivat torstaina Pohjois-Vietnamin aluetta demilitariscidun alueen lähettyvillä. Näitä B-52 koneita ei ole käytetty Pohjois-Vietnamin pommituksessa kahden kuukauden aikana, eli siitä lähtien kun Pohjois-Vietnam sai rajalleen Neuvostoliitosta maasta ilmaan ammuttavia ohjuksia.

Yhdysvaltain Vietnam päällystö tiedoitti samalla, että USA menetti viime viikolla Vietnamin sodassa 282 miestä kaatuneina ja 1,170 miestä haavoittuneina.

United Nations. — Arabimaiden ja sosialististen maiden edustajat puhuivat Yleiskokouksen ylimääräisessä istunnossa torstaina Pakistanin päätöslauselmaehdotuksen puolesta, missä vaaditaan Israelia luopumaan Jerusalemin vanhan kaupunginosan valtaamisaikeista.

Saigon. — Suuri hintojen nousu on antanut Etelä-Vietnamin taloudelle melkoisen iskun kuluneen kahden viikon aikana. Joidenkin tavarain hinnat ovat tänä aikana nousseet 330-prosenttisesti ja yleisesti ovat hinnat kohonneet 5-prosenttisesti.

JORDANIALLE LUVATTU ASEITA YHDYSVALLOISTA

Amman. — Neuvostoliiton väitetään tarjonneen välineitä Jordanian armeijan uudelleen järjestämiseksi, mutta tietoisista piireistä kerrotaan Jordanian käyttävän tätä tarjousta hyväkseen saadakseen Yhdysvallat ja Britannian antamaan Jordanialle aseita pian.

Jordania menetti paljon varusteitaan Israelin ja Jordanian välisen sodan aikana.

Kuningas Hussein saapui tiistaina kotiin Kairossa pidetystä arabimaiden "pienestä huippukokouksesta", mihin osallistui myös Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti Gamal Abdel Nasser ja Algerian president ti Houari Boumedienne. Keskiviikkona kuningas Hussein oli Yhdysvaltain ja Britannian suurlähettiläiden puheilla.

Jordan tarvitsee ennenkaikkea lentokoneita voidakseen uusia sodassa miltei kokonaan tuhotut ilmavoimansa. Jordanian ilmavoimien iskuvoimana olivat brittiläiset Hawker Hunter suihkukoneet, mitä Lontoosta saatujen tietojen mukaan ei voida nyt Jordanialle myydä.

Washingtonin kerrotaan harkitsevan aseiden antamista Jordanialle. Aikaisemmin on Yhdysvalloista annettu Jordanialle sotilaallista apua $50 miljoonan arvosta.

Sen lisäksi USA on antanut Jordanialla valtuudet ostaa $100 milj. arvosta yhdysvaltalaista tavaraa, mihin sisältyy pikkuaseita ja muita välineitä.

Jordania haluaa ostaa Yhdysvalloista 34 Starfighter-suihkukonetta mutta Washington ei ole vielä antanut siunaustaan tälle kaupalle. Näiden koneiden ensimmäisen lähetyksen piti tapahtuman jo tämän heinäkuun aikana.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917

EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264

Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69

Advertising rates upon application, translation free of charge.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Ei usko omia puheitaan

Sanotaan, että "mullikin nuolee mukaisiaan". Tällä pohjalta katsoen ei ole mitään ihmeteltyn aihetta siitä kun liberaalipuolueen kauppaministeri Robert Winters riensi Montrealissa aikuviikolla pitämänsä puheen yhteydessä selittämään — tosin asianmukaisia varauksia ja takaporteja jättäen — että ulkomaisten (ts. amerikkalaisten) rahamiesten kontrollissa olevat yhtiöt eivät ole sentään niin pahoja, mikä niitä luullaan kansallisetujen loukkaamisen kannalta, vaikka, kuten hän sanoi, ne eivät kaikissa suhteissa olekaan aivan lumipuhtaita.

Mr. Winters sanoi ministeriönsä suorittaman tutkimuksen tulosten "viittaavan" siihen, että nämä ulkomaisen pääoman omistamat ja kontrolloimat alayhtiöt eivät toimi vastaan Canadan kansallisetuja.

Tietäen hyvin canadalaisten muistavan, että esimerkiksi Canadan Ford-yhtiö kieltäytyi myymästä ajokkeja Kiinaan, että vissit amerikkalaiset mylly-yhtiöt kieltäytyivät jauhattamasta Kuubaan menevää canadalaisvehnää, että amerikkalaisten omistamat lääkefirmat kieltäytyivät täällä myymästä tuotteitaan Pohjois-Vietnamiin lähetettäväksi, ja että Mercantile pankin nykyiset amerikkalaisomistajat ovat heiluneet täällä miltei kuin Canada olisi Yhdysvaltain omistamaa takamaata, mr Winters kiirehti esittämään vissejä varauksia ja takaportteja sanomalla: "Luonnollisesti se ei tarkoita sitä, että kaikki nämä ulkomaiden omistamat laitokset ovat lumipuhtaita".

Vakuutettuaan, että ulkomaiden kontrolloimat liikkeet toimivat moitteettomasti — "hyvien canadalaisten tapaan" — kauppaministeri Winters sanoi kuitenkin ministeriönsä "aikovan pitää niitä silmällä, ollen aina valmiina osoittamaan sitä paikkaa, missä yhtiöiden menettelytapoja voidaan korjata.

Tämän perusteella näyttää siltä, että kauppaministeri ei usko itsekään niihin puheisiinsa, mitä hän pitää yhdysvaltalaisen suurpääoman omistamien ja kontrolloimien alayhtiöiden "hyvistä canadalaisominaisuuksista". Jos hän ja hänen ministeriönsä siihen uskoisivat, turhaa on silloin "pitää silmällä", miten ja missä kohdin niiden liiketoimissa tarvitaan parannusta. Tosiasia tietenkin on, että tällaista tarkkailua ja valvontaa tarvitaan runsain mitoin, mutta sen sijaan puheet amerikkalaisyhtiöiden "hyvistä kansalaisominaisuuksista" ovat harmistuneisuutta aiheuttavia lörpötyksiä.

EI "AMERIKKALAISUUTTA"

Tässä yhteydessä on syytä palauttaa mieleen, että yhdysvaltalaisen pääoman maahan tunkeutumista vastustavat canadalaiset, molemmista työväenpuolueistamme ammattiyhdistysliikkeeseen ja aina Walter Gordoniin asti, eivät vastusta ulkomaisen pääoman hyväksikäyttöä Canadassa. Kysymys ei ole amerikkalaisesta pääomasta yleensä, vaan siitä "tavasta", miten se on tähän maahan tunkeutunut.

Tämän vuoksi kauppaministeri Winters "haukkuu väärää puuta" kun hän muka ulkomaisen pääoman oikeuksien puolustamisen nimissä yrittää pestä lumipuhtaiksi näitä veriruskeista synneistä tunnettuja ulkomaalaisia alayhtiöitä.

Kukaan järkevä canadalainen ei vastusta ulkomaalaisen pääoman hyväksikäyttöä maan talouselämän kehittämisen hyväksi. Mutta miksi pitäisi Canadan olla erikoisasemassa kaikkein muihin maihin verraten?

Yleisenä tapana on, että vissinlaisten taloussuunnitelmien hyväksi hankitaan joko kotimaisia tai ulkomaisia lainoja, jotka määräajan kuluessa tai kuluttua maksetaan korkoineen takaisin. Tällaisia ulkomaisia pääomasijoituksia ei vastusta kukaan.

Mutta Canadassa ei olekaan käytetty ulkomaalaista pääomaa canadalaisen teollisuuden kehittämiseksi, vaan yhdysvaltalainen pääoma on tunkeutunut Canadan teollisuuteen omistaen välittömästi ja "ikuisesti" (elleivät canadalaiset toisin jossakin tilanteessa päätä, kuten tulee ilmeisesti joskus tapahtumaan) canadalaisia teollisuus- ja muita tuotantolaitoksia. Tällaista vieraan maan pääoman välitöntä teollisuuslaitostemme omistamista vastustetaan monesta eri syystä — ja kaikkein tärkein niistä on se, että vieraan maan pääomapiirit voivat käyttää tätä talousmahtiaan Canadan kansan ja valtion etujen vastaisella tavalla huolimatta lainkaan siitä mitä mr Winters sanoo. Siksi on levinnäisä sellainen yleiskäsitys, että canadalaisten tulee valtiokoneiston kautta valvoa entistä läheisemmin ulkomaalaisen pääoman omistuksessa ja kontrollissa olevia laitoksia ja pyrkiä siihen, että enemmin tai myöhemmin ne saadaan takaisin canadalaisten omistukseen ja kontrolliin.

PÄÄMINISTERI PEARSONIN SANAT

Yleisesti tunnettu tosiasia on, että taloudellista valtaa seuraa poliittinen valta. Sanoohan suomalainen sananlaskukin, että "se joka maksaa viulut, määrää myös tahdin".

Asian tästä puolesta antoi pääministeri Pearson äskettäin todella hätkähdyttävän lausunnon.

Maclean's julkaisulle (heinäkuun no.) antamaan lausunnon mukaan pääministeri Pearson pelkää nimenomaan Yhdysvaltain taloudellisia vastavetoja, jos Canada ryhtyy avoimesti arvostelemaan Yhdysvaltain hyökkäyssotaa Vietnamissa ja vaatimaan esimerkiksi Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamista.

Pääministeri Pearson sanoo Maclean'sin kertoman mukaan, että "ensimmäinen seuraamus avoimesta erimielisyydestä Yhdysvaltain kanssa Vietnamin kysymyksessä, olisi se, että Washington ottaisi kriitillisen tarkastelun alaiseksi vissejä suhteitamme."

Ja hän lisäsi: "Se ei ole erittäin lohdullista ajateltavaksi, mitä taloudellisella alalla, kun 60 prosenttia ulkomaankauppastamme käydään yhden maan kanssa, ollaan huomattavassa määrässä riippuvaisuussuhteessa toisesta maasta."

Toisin sanoen, pelko Yhdysvaltain "taloudellisista vastasiirroista" eli oikeammin rankaisutoimenpiteistä, on Canadan "äänettömän diplomatian" perustana!

Kajoamatta tässä yhteydessä lainkaan siihen, voisiko Washington saada meidät kansakuntana polvillemme taloudellisten vastavetojen avulla tai eikö saisi — tosiasia tietenkin on, että Yhdysvallat voi, jos se niin haluaa, harjoittaa painostusta Canadaa kohtaan talouskysymysten pohjalla. Paras yleisesti tunnettu esimerkki siitä on Rockefellerin omistama Mercantile pankki, joka sai tukeen Yhdysvaltain koko valtiovallan.

Ei ole lainkaan ihme, vaikka tuntuukin siltä, että kauppaministeri Winters ei usko omiakaan puheitaan yhdysvaltalaisen pääoman maahantunkeutumisen "vaarattomuudesta".

UUTTERA POHJOIS-KOREA RAKENTAA

Korea on kaunis maa ja sen kansa uutteraa, sydämellistä sekä vieraanvaraista. Ihmeellisesti poimuuntuneet, vihreän kasvullisuuden peittämät vuoret, vuoristojärvet, vuorilta alkavat lukuisat joet putouksineen ja suvantoineen, joen suistot ja alangot asutuksineen ja viljelyksineen ovat Korean maalauksellista luonnonkauneutta, jota on mielusta katsella. Ja kaikkialla tapaat ihmisiä, jotka sydämellisesti tervehtivät ja osoittavat vieraalle kohteliaasti avuliaisuuttaan.

Jälleenrakennetut, kauniit kaupungit leveine puistokatuineen, puistoineen ja puistikkoineen, kuten esim. Pjöngjang, Von San, Ham Him ovat eräitä rakennustyön suuria saavutuksia. Siitä ovat myös jälleenrakennetut tai aivan uudet suuret tehtaat ja tuotantolaitokset, jotka edustavat nykyaikaista suurteollisuutta.

Maaperärikkaudet, kuten kulta, wolfram, magnesiitti ja nikkeli, ovat aina vetäneet puoleensa myös ulkomaalaisia, joita vastaan Korean kansa on joutunut jatkuvasti taistelemaan. Sodat ovat hävittäneet maata ja hidastaneet sen kehitystä. Kun noin neljä vuosisataa sitten Korean hyökkäsivät japanilaiset feodaalit, koko kansa nousi valloittajia vastaan. Japanilaiset lyötiin ja ajettiin pois, mutta kuusi vuotta kestäneen sodan seurauksena maa oli raunioitunut.

Viime vuosisadan alkana ahdistelivat japanilaiset ja amerikkalaiset herkeämättä Koreaa, pyrkien saamaan haltuunsa maan rikkauksia. Jatkuvan sodan uhkan edessä Korean hallitus silloin teki Japanin, Amerikan Yhdysvaltain ja eräiden muiden valtojen kanssa sopimuksen (orjasopimus), joka antoi näille mahdollisuuden ryöstää Korean maaperärikkauksia.

Vuonna 1910 Korea julistettiin Japanin siirtomaaksi ja vuoteen 1945 asti Korea oli Japanin raaka-ainevarastona. Tänä aikana kehittyivät ne teollisuuden ja maatalouden alat, jotka olivat japanilaisille välttämättömiä. Pohjois-Koreaan muodostui metallurgista ja kemian teollisuutta. Suurin osa väestöstä kuitenkin toimi maataloudessa, joka oli takapajuista. Kansa oli lukutaidotonta ja vailla poliittisia oikeuksia.

Vapautumisen jälkeen vuonna 1945, jolloin Neuvostoliiton armeijan joukot Korean partisaanijoukkojen kanssa löivät japanilaiset sotajoukot, muodostettiin Pohjois-Koreassa demokraattinen valtio. Maa oli tuhoutunut sodassa, sillä japanilaiset olivat tappionsa edellä tuhonneet kaiken. Neuvostoliiton avustuksella kansa alkoi rakentaa maataan ja vuoteen 1950 mennessä Pohjois-Korean jälleenrakennettu teollisuus ylitti sotaedellisen tuotantotason. Maatalous oli uudistunut ja tyydytti tuotteillaan väestön tarpeet.

Lukutaidottomuus on nyt täydellisesti hävinnyt. Lapsilla ja nuorisolla on mahdollisuus opiskella omalla kansallisella kielellä, jota mahdolisuutta aikaisemmin ei ollut, sillä kaikki opetus oli tapahtunut japanin kielellä. Kaikilla on oikeus työhön ja turvattu työn saanti. Sosiaaliturvan alalla on toteutettu mm. maksuton terveyden- ja sairaanhoito.

Kesäkuussa 1950 alkoi amerikkalaisten ja amerikkalaisten varustaman Etelä-Korean armeijan joukkojen hyökkäys Pohjois-Koreaan. Maailman rauhantahtoiset ja kansojen vapautta kannattavat kansat tuomitsivat hyökkäyksen ja sodan, mutta kesti kolme vuotta ennen kuin Amerikan Yhdysvallat, kärsittyään poliittisen ja sotilaallisen tappion, oli pakotettu solmimaan rauhansopimuksen heinäkuussa 1953. Demarkaatiolinja jakaa sekä maan että kansan kahteen osaan ja täydellisesti sulkee keskinäisen kosketuksen.

Tutustuessani tämän Korean sodan historiaan, sen vaiheisiin museossa sekä näyttelyssä demarkaatiolinjalla Panmunjonissa järkyttyneenä totesin, miten paljon se oli koetellut maata. Kylät, kokonaiset suuret kaupungit olivat raunioituneet, samoin tehtaat ja tuotantolaitokset, padot, sulut ja liikenneverkosto. Kerrottiin, että sodan päättyessä pääkaupungissa Pjöngjangissa ei ollut ainoatakaan rakennusta jäljellä, vaan kaikki olivat tuhoutuneet amerikkalaisten pommituksista. Nyt kaupungissa on noin 1 miljoonaa asukasta.

Tehtaat ja tuotantolaitokset on jälleenrakennettu ja niiden lisäksi paljon uutta, myös uusia tuotannon aloja, kuten konerakennusteollisuus. Nykyisin Korean kansandemokraattinen tasavalta tuottaa myös autoja, traktoreita, kaivuukoneita ja maansiirtokoneita, metallityöstökoneita, turbiineja, muuntajia sekä muita sähköteknisiä tuotteita.

Teollisuuden tuotanto vuoteen 1960 mennessä kohosi 6,4 kertaiseksi vuoden 1949 tasoon verrattuna. Sen jälkeen tuotantoluvut ovat jatkuvasti kasvaneet ja tehtaat kilpailevat uusista tuotantosaavutuksista.

Viljo Pennanen

Kiina myy tarvikkeita USAn Vietnam-joukoille

Moskova. — Kiinan ulkomaankauppasuhteissa on tapahtunut jyrkkiä muutoksia, toteaa Vladimir Zhukov Novoje Vremjassa. Kiinan suurimmaksi kauppakumppaneiksi ovat tulleet kapitalistiset maat, joiden osuus on n. ⅔ koko tavaranvaihdosta.

Peking tekee salassa suuria kauppoja Washingtonin kanssa. Tässä kaupankäynnissä se käyttää hyväkseen mm. 14 hongkongilaista pankkia, vakuutusyhtiötä, vientiagentuureja sekä laivayhtiöitä. Kuvaavaa on, että yhdysvaltain tavaranvaihto Hongkongin kanssa nousi vuonna 1965 500 miljoonaan dollariin, vaikka tämän kaupungin väkiluku on vain 4 miljoonaa, on itsestään selvää, että Hongkong ei ole voinut yksin niellä tuota jättiläismäistä summaa, kirjoittaa Zhukov. Rahat virtaavat Kiinaan.

Macaossa on Pekingin ja Washingtonin kauppojen välittäjänä miljonääri Ho In, joka on Kiinan kansantasavallan poliittisen neuvoa-antavan neuvoston jäsen.

USA:n ja Kiinan kaupan luonteesta antavat kuvan seuraavat esimerkit. Viime vuoden lopulla tuli ilmi, että Peking oli myynyt amerikkalaisille Etelä-Vietnamissa useita tuhansia tonneja terästä, jota nämä tarvitsevat sotilaallisten kohteiden rakentamiseen. Peking pyrki kumoamaan tiedot, mutta amerikkalainen senaattori Ernest Gruening tunnusti julkisesti, että tämä ei ollut laatuaan ainoa kauppa. Niinpä Yhdysvaltain Vietnamin rannikon läheisyydessä risteilevä laivasto osti Pekingin valvomilta hongkongilaisilta toiminimiltä erän sähkölaitteita. Samoin sieltä hankittiin 15 metalliproomua Vietnamin sotaa varten.

Kiinan kansantasavalta, jonka johtajat vannovat uskollisuuttaan Afrikan riistettyjä kansoja kohtaan, käy edelleenkin aktiivisesti kauppaa Etelä-Afrikan ja Rhodesian rotuvaltioiden kanssa, huomauttaa Zhukov. Virallisten tietojen mukaan Pekingin ja Pretorian välinen kauppavaihto kasvoi vuosien 1961—1963 välisenä aikana kymmenkertaiseksi. Vuodesta 1963 lähtien kaupasta ei ole julkaistu tietoja, koska "se ei ole valtion etujen mukaista", kuten Etelä-Afrikan talousministeri on sanonut.

L-SAKSAN SOSDEMIEN VAARALLINEN TIE

Länsi-Saksan suuri koalitio — kristillisdemokraattien hallitusyhteistyö — näyttää olevan vaakalaudalla. Erimielisyydet koskevat taloussuunnitelmaa, jonka on määrä syksyllä tulla liittopäiväkäsittelyyn. Sekä liittokansleri Kiesinger että Länsi-Saksan viime aikoina taustalla ollut "voimamies" Franz Josef Strauss ovat iskeneet nyrkkinsä pöytään vaatien budjettisupistusten hyväksymistä erouhalla. Sosialidemokraattinen talousministeri Karl Schiller on supistusten kannalla, mutta puolueen kannattajajoukko ei hyväksy eläkkeiden ja muiden sosiaalietujen kaventamista.

Sosialidemokraatit ovat ajaneet vastavirtaan myös ns. poikkeustilalakien yhteydessä. Nämä lait merkitsevät mahdollisuutta keskittää valta hallitukselle, kieltää lakot ja voimaansaattaa työpalvelu ja puhelinkuuntelu. Ammattiyhdistysliike ja sivistyneistö, jonka piirissä sosialidemokraateilla on ollut melkoista kannatusta, ovat esiintyneet valtalakeja vastaan. Ja nyt tulee vielä tämä sosiaalietujen supistussuunnitelma!

Eikä tässä kaikki. Syksyksi valmistellaan vaalilain muutosesitystä. Nykyinen suhteellinen vaalitapa on tarkoitus muuttaa enemmistövaalijärjestelmäksi, mikä merkitsee kaksipuoluejärjestelmää. Nykyisellä pohjalla valitut kaksi olisivat molemmat hallituspuolueet, jotka käytännön politiikassa ovat olleet kuin siamilaiset kaksoset.

Hallitusyhteistyö on merkinnyt kristillis-demokraattien laskukauden päättymistä ja sosialidemokraattien nousun kääntymistä laskuksi. Vaali vaalilta ovat sosialidemokraatit menettäneet kannatustaan ilman, että puolueen johto olisi ryhtynyt tarkastelemaan uudelleen piirustuksiaan.

Samaan aikaan on uusnatsilainen puolue kulkenut voitosta voittoon. Se on nyt edustettuna viiden osavaltion parlamentissa (Hessen, Baijeri, Rheinland-Pfalz, Schleswig-Holstein ja Ala-Saksa). Nykyisen vaalilain mukaan se pääsee liittopäiville seuraavissa vaaleissa. Tämäkin kehitys on tapahtunut suuren koalition aikana sosialidemokraattien yhä taantumuksellisemmaksi käyvää politiikkaa.

Vaara ei ole uusnatsismissa, vaan kristillisdemokraattien politiikassa, joka koko ajan ohjaa valtiolaivaa äärioikealle, eräänlaiseen esinatsismiin. "Toisen kierroksen" Fuhrer on edustavaa tyyppiä ja voi olla Strauss tai Kiesinger.

Hämmästyttävää on, että Länsi-Saksan sosialidemokratian johto, jonka näkyvimmät hahmot (Brandt ja Wehner) ovat aikoinaan paenneet natsismia, tukevat tällaista suuntausta vieläpä puolueensa taantumisen uhalla. Merkkejä siitä, että puolue kääntyisi takaisin "uusnatsilaiselta" tieltään on olemassa. Täydellinen suunnanmuutos vaatisi kuitenkin uusia kasvoja myös johtoon.

— Hilkka Ahmala.

Kirjeitä

TAANTUMUKSEN VIRALLINEN EPÄJUMALA

Suomesta tuli kirje ja sen kuoressa komeili postimerkki — Mannerheimin ratsastajapatsas! Sen ylälaidassa on tämän arvon herran nimi ja alaosassa vain suurennuslasein nähtävänä vuosiluvut 1867—1967. Sitten valtakunnan nimi kaksikielisenä sekä postimerkin arvo.

Eikö Suomessa ole (voi silti ollakin, vaikka ei ole tullut nähdyksi) tänä 50-vuotissyntymävuonnaan niin paljon isänmaallisuutta, että voitaisiin painattaa vaikkapa siniristilippuja postimerkkeihin, joka sentään on valtakunnan lippuna maailman ääriin saakka tunnettuna tämän itsenäisyytensä ajan hulmunnut monissa arvokkaissa tilaisuuksissa.

Puhutaan ja kirjoitetaan aina kuinka Suomessa eletään rinnakkaiseloa ja rakennetaan rauhaa, mutta mikä ja kuka siellä on niin korkealla, että tämän rauhantahdon yli kykenee viemään läpi tätä Mannerheimiä, joka saa tavallisen ihmisen voimaan pahoin. Uskokaa te Suomessa olevat, että siirtosuomalaisten mielet katkeroituvat tänä Suomen juhlavuonna kun sitä vietetään sotasankaria ihailemalla.

Canadassa vietetään tänä vuonna satavuotisjuhlia ja on kunnioituksella mainittava, että koko kansa osallistuu siihen todellisena kotimaansa juhlana, jota eivät — ainakaan ulospäin nähtävänä — himmennä mitkään toisten mielipiteitä loukkaavat edesottamukset.

Tästä tuntuu voivan tehdä sen huomion, että onkin oikeaan osunut se sanonta, jota vaatimattomammat siirtolaiset pitävät liikaa kehumisena — nim. että kansan paras ja sitkein osa lähtee siirtolaiseksi... ovat Suomesta lähteneet työväen aatteelle uskolliset canadalaiset ainakin niin paljon mielipiteidensä takana, että heitä ällöttää tuollainen sotaisten haamujen nousu "Kumpujen yöstä". Se näyttää näin siirtolaisen silmillä katsottuna kuin Suomessa rauhantahdon puhumisesta huolimatta ei oltaisi yhtään viisastuttu, vaan kaivettaisiin niitä vanhoja arpeja, joihin kipeimmin koskee ja jotka herkimmin avautuvat.

Vaikuttaa se niin paljon täälläkin, että joku, joka on suunnitellut mennä Suomeen vanhuuden päiviään viettämään, on jättänyt sellaiset ajatukset, koska on aikanaan lähtenyt sieltä juuri niitä asioita pakoon, joita siellä tunnutaan nykyään ihailtavan — siihen samaan kuuluen juuri Mannerheim.

Siirtolainen.

RATKEAAKO AMERIKKALAISTEN TURVALLISUUS VIETNAMISSA

Vietnamin sota on tuonut erittäin selvästi esiin sen, miten vaarallinen on tietämätön kansa. Amerikkalaiset eivät tunnetusti ole koskaan olleet kiinnostuneita muun maailman tapahtumista. He saavat tietonsa paikallislehdistä ja televisiosta, jossa ei juuri ole ulkomaan uutisia. Koulussa pannaan pääpaino Amerikan historialle. Valtakunnallisten lehtien, jotka käsittelevät ulkomaan tapahtumia, levikki on suhteellisesti hyvin pieni.

Niinpä poliitikkojen ja näiden neuvonantajien käsitykset otetaan vastaan varsin kritiikittömästi. Opposition argumentit kilpistyvät isänmaallisuuteen ja Yhdysvaltain velvollisuuksiin vapaata maailmaa kohtaan. Ne jotka vaativat, että vietnamilaisten on saatava itse ratkaista asiansa, ovat isolationisteja, haluavat vetäytyä vastuusta muuta maailmaa kohtaan.

Kaikkialla vaanii tavallista amerikkalaista pimeä kommunismin pelko, jota vastaan ei auta muu kuin päättäväinen vastarinta.

Newsweekin Louis Harrisilta tilaamasta mielipidetutkimuksesta käy ilmi muun muassa, että amerikkalaisista 72 pros. kannattaa Pohjois-Vietnamin pommittamista ja vain 15 pros. vastustaa sitä. Sotilaallisten toimenpiteiden lisäämistä kannattaa 40 pros. Yhdysvaltain päämääränä sodassa olisi oltava täydellinen voitto 23 pros. mielestä, 70 pros. amerikkalaisista on sitä mieltä, että sodan päämääränä tulisi olla neuvottelujen avulla saatu rauha, joka takaisi vapaan hallituksen valinnan Etelä-Vietnamissa (43 pros.), takaisi Etelä-Vietnamin puolueettomuuden (15 pros.), tai asettaisi Etelä-Vietnamin antikommunistien hallintaan (13 pros.).

Sodan laajentamisesta Kiinaa vastaan Newsweek sanoo 82 pros. olevan sitä mieltä, ettei amerikkalaisten kannata ryhtyä siihen.

"Joutuisimme maksamaan liian korkean hinnan vallataksemme maan jolla emme tekisi mitään".

Ulkoministeri Rusk sanoo taas kerran Dagens Nyheterissä, että syynä Yhdysvaltain sotilaalliseen toimintaan Vietnamissa on sen kolmen presidentin antama lupaus auttaa Etelä-Vietnamia puolustautumaan kommunistien hyökkäystä vastaan. Amerikkalaiset jakavat tämän mielipiteen varsin uskollisesti. Lähes puolet heitä on sitä mieltä, että Vietnamin sota vahingoittaa arvonantoa maailmassa. Näistä on kuitenkin 2/3 sitä mieltä, että tämä on hinta, joka USA:n on maksettava turvallisuudestaan.

Paitsi poliitikkoja ja lehdistöä on televisiolla merkittävä vaikutus sodan hyväksymiseen. Newsweekin mukaan useimmat amerikkalaiset tuntevat itsensä entistä sotaisemmiksi katseltuaan television kuvauksia Vietnamista.

Televisio yksinkertaistaa monimutkaiset ongelmat ja tarjoaa valmiin ajattelukaavion. Niinpä amerikkalaiset ovatkin ylipäätään sitä mieltä, että Vietnamin sota kaikista epämiellyttävyyksistään huolimatta on välttämätön Yhdysvaltojen turvallisuudelle. Vaikka 58 pros. heistä haluaisi sodan pikaista lopettamista ja 33 pros. yksinkertaisesti vain rauhan, he eivät keksi näiden päämäärien saavuttamiseksi muuta keinoa kuin yrittää luottaa hallituksensa politiikkaan ja tukea sitä.

— Kati Peltola.

N-liittolaiset "vakoilleet"

Hongkong. — Kiina esitti tiistaina syytöksen Neuvostoliiton suurlähetystön kahta jäsentä vastaan siitä, että he ovat "varastaneet vakoilutietoja seinäilmoituksista."

Pekingin radio sanoi, että Neuvostoliiton suurlähetystön asianhoitaja oli kutsuttu Kiinan ulkoasiainministeriöön, missä hänelle esitettiin suusanallinen protesti siitä, että k.o. miehet olivat "varastaneet suuren seinäilmoituksen tietoja Kiinan kulttuurivallankumouksesta vieraillessaan äskettäin Luoteis-Kiinassa olevassa Shenyangin kaupungissa."

PÄIVÄN PAKINA

KOTI-ROBOTTI JA SUURJUHLA

Arvoisa lukija voi otsikon perusteella luulla, että allekirjoittanut on joko menettänyt loputkin järkikultansa rippeistä tai muuten vain liittynyt "ikiliikkujain keksijäin" veljeskuntaan.

Varmemmaksi vakuudeksi on tietenkin syytä sanoa, että vaikka kysymys järjenmenosta voi olla niin ja näin, "ikiliikkujan keksijäksi" emme ole kuitenkaan aikonut antautua.

Ylläoleva otsake tuli vain mieleen luettuamme Lontoossa, Englannissa päivätyn lehtitiedon, missä kerrottiin tähän tapaan:

— Professori Thring kehittelee hitonmoista vekotinta — robottia, mikä tekee vallankumouksen kotiaskareiden tiimoilta.

"Kymmenen vuoden kuluessa," hän sanoo, "me voimme saada robotin, mikä poistaa täydellisesti kaikki jokapäiväiset operatiot asuinpaikalta ja hävittää raadannan ihmiselämästä."

Yksityiskohtaisemmin asiasta puhuen professori Thringin vekotin voi:

— Kattaa ruokailuhuoneen pöydän ja viedä sitten astiat ja muut pois;

— Valmistaa vuoteet ja vaihtaa lakanat;

— Pölyttää, lakaista ja puhdistaa;

— Pestä vaatteet ja silittää ne;

— Pestä lattiat, kylpyammeen, pesualtaan ja hellan;

— Valmistaa ruoat, mutta ei osaa keittää eikä paistaa niitä.

Professori Thringin vekotin opetetaan muistamaan huonekalujen oikeat paikat. Kotiaskareet suoritettuaan se "kokoaa" itsensä, panee itsensä määrättyyn paikkaan ja täyttää uudelleen paristonsa.

Meredith W. Thring on täkäläisen (lontoolaisen) Queen Mary Collegen mekaanisen insinöörialan professori.

"Oppineet naiset suorittavat enemmän yksitoikkoista raadantaa kotonaan kuin missään muualla," hän sanoo. "Minun tarkoitukseni on vapauttaa naiset — ja heitä auttavat miehet — tästä orjan raadannasta — jotta he voisivat elää sivistyneen ihmisen elämää."

Kaikesta tästä me sanomme "Amen". Enemmän vain innostusta, aikaa ja voimaa sellaisen vekottimen kehittämseksi, että saadaan väsyttävät kotityöt pois päiväjärjestyksestä.

Ilmeistä on kuitenkin se, ettei professori Thringin vekotin valmistu tähän hätään, ei täksi kesäksi ja tuskin vielä pitkään aikaan, mikäli se nyt alkuperäisessä ihannemuodossa yleensä valmistuu ollenkaan.

Mutta se ei muuta miksikään sitä tosiasiaa, että kotiaskareet aiheuttavat naisille loputtomasti väsyttävää raadantaa.

Vaikka me miehet yleensä olemmekin kuuliaisia "esivaltaa" kohtaan niin myöntää kuitenkin täytyy, että jos olisi enemmän hyvää tahtoa, niin me voisimme osaltamme vähän enemmän huojentaa aviosiippojamme kotiaskareitten teossa.

Hyvää tahtoa on siinäkin suhteessa meillä kaikilla, mutta varsinaiset "teot" jäävät useimmiten perin vähäpätöisiksi.

Nyt meillä ukkorähjillä on kuitenkin oivallinen tilaisuus korjata laiminlyöntejämme sanomalla eukoillemme ja perheittemme muille jäsenille, että nyt jätetään kotiaskareet ja muut huolet hornan kattilaan ja lähdetään elokuun 5—7 pnä Torontossa vietettäville SCAUL:n ja CSJ:n yhteisille liitto- ja musiikkijuhlille.

Se on kaikin puolin hauska ja piristävä matka ja antaa kaiken lisäksi tervetullutta vaihtelua meille kaikille ja ennenkaikkea perheenemännille, siitä tappavasta kotityöstä.

Meille sanottaneen, että "väsyttävää se on matkustaminenkin".

Asiassa on tietenkin vinha perä. Mutta makaamalla vietetty "loma" ei ole sen paremmin lepoa kuin lomaakaan.

Piristävää lomaa on vaihtelu, sillä kuten sanotaan, "vaihtelu virkistää". Se virkistää sittenkin vaikka tämän vaihtelun aikana ja yhteydessä vähän väsytäänkin.

Niin, koska me emme kuitenkaan saa ainakaan täksi kesäksi sitä professori Thringerin ihmeellistä vekotinta, mikä perheenemännät vapauttaa loputtomasta kotityöstä, huolehtikaamme siis siitä, että pieni vapaahetki tulee kaikesta huolimatta.

Toronton "Tarmolassa" siis tavataan viimeistään lauantaina, elokuun 5 päivän aamuna ja sanotaan emännille, että istukaa aamiaispöytään ilman esiliinaa, olkaa ystävällisiä.

— Känsäkoura.

Urheilua

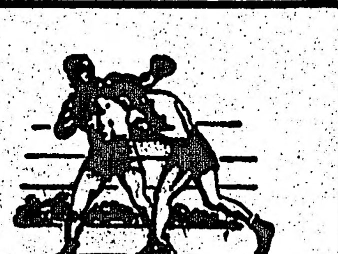

Jim Ryun – 20-vuotias juoksijatähti

(KU). — Aina silloin tällöin syttyy urheilutaivaalle tähtiä, joiden ylivoimaiset esitykset lyövät kaikki hämmästyksellä. Tällä hetkellä eräs tällainen hahmo on amerikkalainen, 20-vuotias Jim Ryun, joka näyttää suorastaan leikittelevän raudanlujina pidettyjen mailin ja 1,500 metrin maailmanennätysten kanssa. Hänen Los Angelesissa juoksemansa 1,500 metrin ME 3.31,1 on peräti 2,5 sekuntia Herb Elliotin seitsemän vuotta kestänyttä ja Rooman olympiakisoissa juostua ennätystä parempi.

Mitkä sitten ovat tämän "shortzeissa liikkuvan haikaran" — kuten ystävät Jimiä nimittävät — seuraavat tavoitteet? Eivät sen kummallisemmat kuin 3.50:n alitus maililla ja kultamitali Mexicossa. Nykyinen kunto kertoo, etteivät nämä tavoitteet ole millään tavoin vailla katetta.

1,500 METRIN MAAILMANENNÄTYKSEN KEHITYS

3.55,8 Abel Kiviat, USA 8. 6. 1912 Cambridge/USA
3.54,7 John Zander Ruotsi 5. 8. 1917 Tukholma
3.52,6 Paavo Nurmi, Suomi 19. 6. 1924 Helsinki
3.51,0 Otto Peltzer, Saksa 11. 9. 1926 Berliini
3.49,2 Jules Ladoumègue, Ranska 5. 10. 1930 Pariisi
3.49,2 Luigi Beccali, Italia 9. 9. 1933 Torino
3.49,0 Luigi Beccali, Italia 17. 9. 1933 Milano
3.48,8 William Bonthron, USA 30. 6. 1934 Millwaukee
3.47,8 John Lovelock, Uusi Seelanti 6. 8. 1936 Berliini
3.47,6 Gunder Hägg, Ruotsi 10. 8. 1941 Tukholma
3.45,8 Gunder Hägg, Ruotsi 17. 7. 1942 Tukholma
3.45,0 Arne Andresson, Ruotsi 17. 8. 1943 Göteborg
3.43,0 Gunder Hägg, Ruotsi 7. 7. 1944 Göteborg
3.43,0 Lennart Strand, Ruotsi 16. 7. 1947 Malmö
3.43,0 Werner Lueg, Länsi-Saksa 29. 6. 1952 Berliini
3.42,8 Wesley Santee, USA 4. 6. 1954 Compton
3.41,8 John Landy, Australia 21. 6. 1954 Turku
3.40,8 Sandor Iharos, Unkari, 28. 7. 1955 Helsinki
3.40,8 Laszlo Tabori, Unkari 6. 9. 1955 Oslo
3.40,8 Gunnar Nielsen, Tanska 6. 9. 1955 Oslo
3.40,6 Istvan Rosavögyi, Unkari 3. 8. 1956 Tata
3.40,2 Olavi Salsola, Suomi 11. 7. 1957 Turku
3.40,2 Olavi Salonen, Suomi 11. 7. 1957 Turku
3.38,1 Stanislav Jungwirth, Tshekkoslovakia 12. 7. 1957 Stara Boleslav
3.36,0 Herbert Elliot, Australia 28. 8. 1960 Göteborg
3.35,6 Herbert Elliott, Australia 6. 9. 1960 Rooma
3.33,1 Jim Ryun, USA 7. 7. 1967 Los Angeles

KOK LATELI KOVAT SÄÄNNÖT OLYMPIALAISIIN AIKOVILLE

Lausanne, Sveitsi. — Uudet olympiakisojen säännöt kieltävät urheilijoita hyväksymästä rahallisia korvauksia televisio esiintymisistä sekä ottamasta enempää kuin neljä viikkoa vapaata töistä harjoitellakseen valmennusleirillä.

Säännöt, jotka Kansainvälinen olympiakomitea (IOC) julkaisi lauantaina Lausannessa määräävät myös, että jos joku kilpailija todetaan käyttäneen huumaus- tai piristysaineita, koko joukkue kyseisessä lajissa diskvalifioidaan.

KOK lähetti lauantaina kansallisille olympiakomiteoille sekä kansainvälisille liitoille säännöt, jotka urheilijoiden on hyväksyttävä ja allekirjoituksellaan vakuutettava seuraavansa. Elleivät maiden edustajat suostu tätä tekemään, heillä ei myöskään ole mahdollisuutta osallistua olympiakisoihin.

Säännöt ovat voimassa 1968 Grenoblen talviolympiakisoista ja Mexicon kesäolympialaisista lähtien.

Urheilijat, jotka saavat rahallista hyötyä harrastuksestaan, erityisetuja, parannuksia työoloihinsa tai ylennyksen urheilusaavutustensa ansiosta, voidaan myös sulkea kilpailuista.

Myös kansallisen urheiluliiton ja kansallisen olympiakomitean puheenjohtajan on varmennettava allekirjoituksellaan urheilijan antamat vakuutukset.

Uudet säännöt estävät urheilijoita osallistumasta kisoihin lisäksi, jos he ovat vastaanottaneet maksuja tai palkintoja, joiden arvo on suurempi kuin 50 dollaria — korvauksia valmentajatoimista, tai stipendejä urheilusaavutustensa takia. Samoin maksu urheilijan valokuvan käyttämisestä mainostamisessa on kiellettyä amatööriurheilijalta.

Jokaisen urheilijan on vannottava, ettei hän ole käyttänyt huumaus- tai piristysaineita ja ettei hänellä ole liioin aikomusta käyttää niitä. Jokaisen urheilijan on myös alistuttava olympiakisojen järjestäjien valtuuttaman lääkärin tutkittavaksi.

Uudet säännöt kieltävät olympiakisoihin osallistumisen myös sellaisilta urheilijoilta, jotka kieltäytyvät tekemästä "tavallista tai jokapäiväistä työtä". Tavallisen työnteon on oltava myös 'aitoa, eikä se saa olla sellaista, että urheilijalla on mahdollisuus ylenmääräiseen harjoitteluun tai kilpailemiseen'. Säännöt eivät kuitenkaan mainitse, kuinka tätä aiotaan valvoa.

Samoin voidaan kieltää sellaisten urheilijoiden osallistuminen, jotka vaativat korvausta valmentajalle tai jotka saavat maksua muiden urheilijoiden valmentamisesta.

Lisäksi ne urheilijat, jotka vastaanottavat enemmän maksua kuin itse omalla työllään ansaitsevat, voidaan kieltää osallistumisesta olympiakisoihin.

Uusien sääntöjen viimeinen pykälä määrää, että jokaisen naisurheilijan on alistuttava lääkärin tarkastukseen.

Romanttista jännitystä – suursuosittuja tekijännimiä "kuukauden kirja" -sarjan romaaneissa

DOROTHY EDEN:

BELLA

320 SIVUA - HINTA SID. $4.60

Ennen avioliittoaan Guyn, Ravenscroftin linnanherran kanssa kaunis Bella oli ilman omaa syytään tullut sekoitetuksi koko 1800-luvun Lontoota järkyttäneeseen skandaaliin ja joutunut sisarensa kanssa nuoria tyttöjä tunnottomasti hyväkseen käyttävän rikollisjoukon käsiin. Vain Guy uskoo Bellan kertomuksen ja ottaa sisarukset suojelukseensa.

"Juoskaa, älkää kävelkö, lähimpään kirjakauppaan. Takaamme että vietätte henkeä salpaavan lukuillan — ja viimeisen sivun jälkeen jännityksenne laukeaa rentouttavasti ennen unen tuloa", kirjoittaa Boston Globe tästä suursuosion saaneesta romaanista.

VICTORIA HOLT:

SEITSEMÄS NEITSYT

323 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Kuuluisan tekijän jännittävä romaani mökin tytöstä, joka raivaa tiensä aatelislinnan valtiattareksi.

Legendan mukaan kuusi luostarin noviisia ja yksi nunna olivat hairahtuneet, ja rangaistukseksi noviisit muuttuivat kiviksi ja nunna muurattiin elävänä luostarin seinään.

DAVID BEATY:

SEIREENIN LAULU

243 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Anne Corby tapaa miehensä, englantilaisen lentoyhtiön päälentäjän, alaisilleen järjestämillä cocktail-kutsuilla nuoren lentokapteenin Philip Mathesonin ja tuntee voimakasta vetoa häneen. Jo harmaantuva aviomies tarkkailee mustasukkaisena nuorta säteilevää vaimoaan.

THERESA CHARLES:

AINOA RAKKAANI

230 SIVUA - HINTA SID. $4.25

Jännittävä ja lumoava tarina tytöstä, joka uudenlaisena naisena, uusin kasvoin lähti etsimään menneisyyttään ja rakastettuaan.

HALLDOR KILJAN LAXNESS:

SALKA VALKA

395 SIVUA - HINTA SID. $3.25

Viheliäinen kalastajakylä tunturien katveessa. Miten sellaisessa paikassa eletään? Ja kuinka kuollaan? Mitkä ilot ja surut elänevät noiden himmeiden öljytuijujen ympärillä? — Nyt tämä kylä tunnetaan kaikkialla, samoin nuori tyttö Salka Valka, joka ankeissa oloissa kasvaa rakkauteen, sankaruuteen, kohtaloonsa.

Kaikki on suurta tässä teoksessa.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

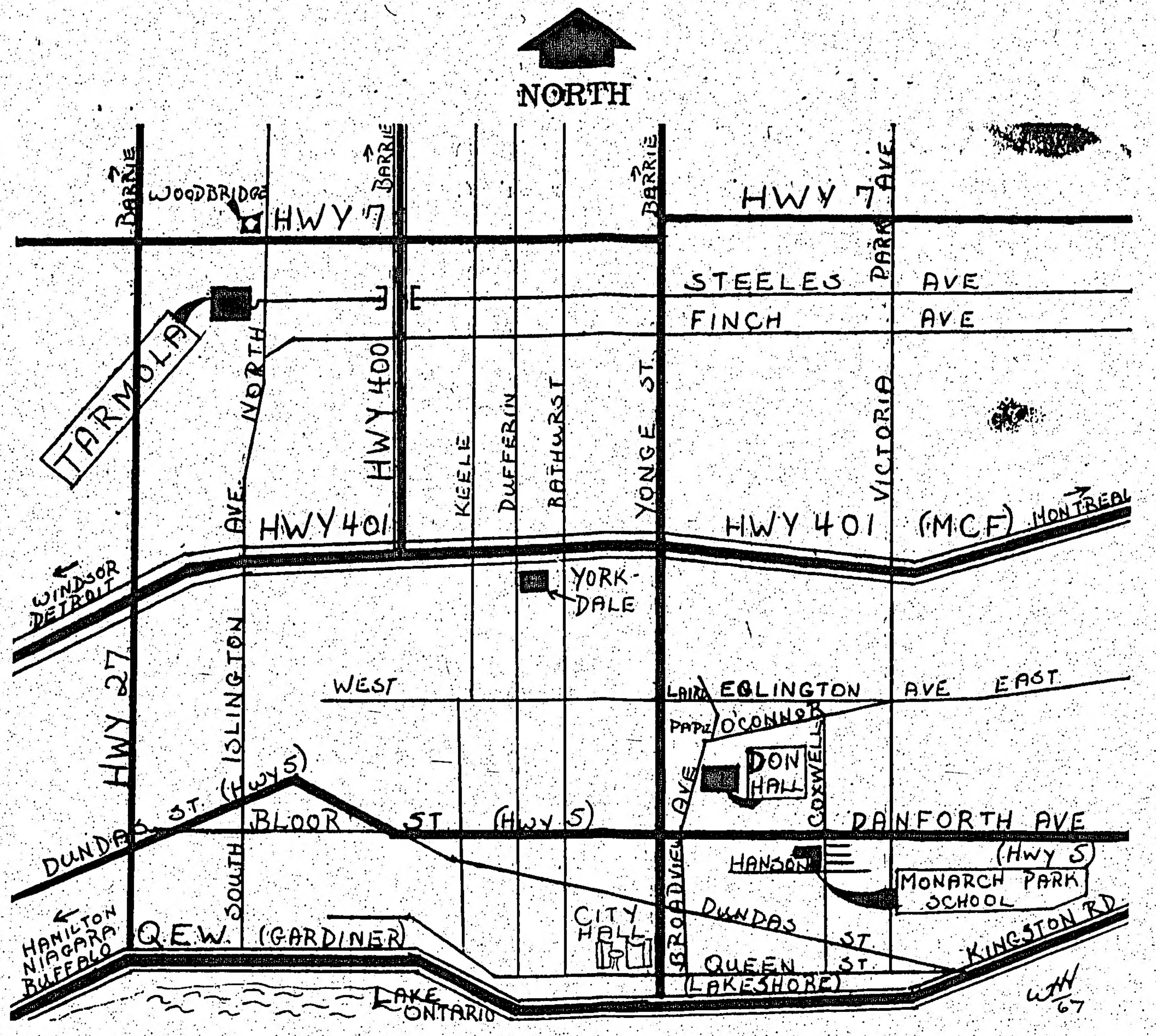

SCAUL:n ja CSJ:n yhdennettoista yhteiset urheilu-, laulu- ja musiikkijuhlat pidetään Torontossa, elokuun 5 ja 6 pnä. Tosiasiassa juhlat ovat nelipäiväiset, sillä perinteelliset vastaanottotanssit ovat jo perjantai-iltana ja lopettajaistanssit maanantaiaamuna eli klo 12 jälkeen sunnuntai-iltana.

Kun Toronto kasvaa ja komistuu "aivan silmissä" niin paljon ettei lähipaikkakuntalaisetkaan ole aina tietoisia kulkureiteistä, niin paikallinen juhlakomitea on valmistanut ylläolevan kartan, mistä näkyy eri juhlapaikat ja se, miten niihin parhaiten pääsee autoilla ja katuvaunuilla. Tervetuliaistanssit ovat perjantai-iltana (4 pnä) Don haalilla, 957 Broadview Avenuella; Urheilukilpailut ja ulkoilmakonsertit lauantaina ja sunnuntaina sekä lopettajaistanssit sunnuntai-iltana Tarmolassa, Steeles Avenuen päässä Woodbridgen kaupunginosassa; lauantainen juhlanäytelmä ja sunnuntai-iltainen juhlakonsertti on Monarch Park koululla, 1 Hanson Roadilla Don haalista, eli Broadview Avenuesta itään ja Danforth Avenuesta etelään.

(Leikatkaa pois juhlapaikalla käyttöä varten.)

Rakita otti säilän kullan

Montreal. — Neuvostoliiton miekkailijat veivät miekkailun MM-kilpailujen toisen kultamitalin lauantaina Montrealissa.

Mark Rakita voitti säilän henkilökohtaisen mestaruuden lyötyään mestaruuttaan puolustavan Puolan Jerzy Pawlowskin loppuottelussa.

Neuvostoliiton ensimmäisen kultamitalin valtasi Viktor Poutiatin perjantaina.

Suikkanen alitti haamurajan

Helsinki. — Kolme uutta maaratojen Suomen ennätystä poljettiin lauantaina Lahdessa Lahden pyöräilijöiden järjestämien Lahti—Heinola—Lahti-ajojen ensimmäisenä päivänä.

Järjestävän seuran Raimo Suikkanen saavutti 1 km:n matkalla ajan 1.19,1 onnistuen siten ensimmäisenä suomalaisena alittamaan 1.20,0:n haamurajan. Entinen ennätys oli hänen omissa nimissään ajalla 1.20,0.

Claudia Kolb kauhoi 400 m:n ME:n 5.11,7

Santa Clara, Kalifornia. — Seitsemäntoistavuotias amerikkalainen uimarityttö Claudia Kolb saavutti lauantaina uuden maailmanennätyksen naisten 400 metrin vapaauinnissa voittamalla Santa Clarassa pidetyissä kilpailuissa matkan ajalla 5.11,7. Tulos oli hänelle toinen ennätys kahden päivän aikana. Perjantaina hän teki uuden ennätyksen 200 metrin vapaauinnissa tuloksella 2.27,5.

TURUN YLIOPISTOSSA TUTKITAAN AMERIKAN SUOM. HISTORIAA

Viime talven aikana moni Amerikan suomalainen tapasi eri puolilla Amerikkaa Turun Yliopiston edustajana kierrelleen Reino Keron joka haastatteli kaiken kaikkiaan noin 200 Pohjois-Satakunnasta Amerikkaan tullutta siirtolaista. Tällä hetkellä näiden siirtolaisten nauhoitetut haastattelut kuuluvat Turun Yliopiston siirtolaisarkiston arvokkaimpiin kokoelmiin. Pohjois-Satakunnasta tulleisiin siirtolaisiin kohdistuva tutkimustyö ei kuitenkaan ole vielä lopussa, vaan parhaillaan Turun Yliopisto on käynnistämässä uutta kyselylomakkeilla tehtävää tietojen keräämisohjelmaa.

Moni Pohjois-Satakunnasta Amerikkaan siirtynyt lieneekin jo saanut kyselylomakkeen, jossa pyydetään tietoja esim. työpaikoista, harrastuksista, saunan omistamisesta ja Suomi-matkoista. Tarkoitus on näiden kyselylomakkeiden avulla tallettaa tietoja niin monesta Parkanosta, Ikaalisista, Jämijärveltä, Kankaanpäästä, Hankojoelta, Karviasta, Merikarvialta, Siikaisista, Pomarkusta, Noormarkusta, Alhaisista, Ahlaisista, Ulvilasta ja Porista tulleesta siirtolaisesta kuin mahdollista.

Kaikkien näistä pitäjistä tulleiden toivotaan siksi lähettävän osoitteensa Turun Yliopistolle osoitteella: Reino Kero, Yleisen historian laitos, Turun Yliopisto, Turku Finland. Jokaiselle osoitteensa ilmoittaneelle Turun Yliopisto lähettää kyselylomakkeen. Reino Keron viime talvena haastattelemien henkilöiden ei kuitenkaan tarvitse enää vaivautua, sillä heidän elämänvaiheensa ovat nauhoille talletettuina Turun Yliopiston kokoelmissa.

Turun Yliopistossa on suunniteltu myös tutkmuksen tekemistä siitä suurenmoisesta avustustyöstä, jonka Amerikan suomalaiset järjestivät viime sodan aikana Suomelle. Lähes jokainen Amerikan suomalainen oli tavalla tai toisella tässä työssä mukana. Ensimmäinen vaihe Turun Yliopiston laajassa tutkimussuunnitelmassa on jäljennösten hankkiminen avustustoiminnan yhteydessä laadituista pöytäkirjoista, tilikirjoista, lentolehtisistä ja leikkelekokoelmista.

Jonkin verran Turun Yliopisto on tällaista aineistoa jo saanutkin mm. Floridan suomalaisilta. Aineistoa tarvitaan kuitenkin vielä paljon lisää. Siksi Turun Yliopisto vetoaa Niihin Amerikan suomalaisiin, joiden hallussa on vielä tällaista aineistoa. Ilmoittamalla hallussanne olevasta aineistosta Turun Yliopistolle Reino Keron osoitteella edistät te suuresti avustustoimintaan kohdistuvaa tutkimustyötä.

Tyttöjen SM-kisoissa kova 800 m juoksu

Helsinki, (KU). — Mainio A-tyttöjen 800 metriä muodostui kilpailullisesti parhaaksi Eläintarhassa viime sunnuntaina jatkuneissa tyttöjen SM-kisoissa. Sirkka Ikäläinen puristi 2.20 rajan rikki — 2.19,6. Seuraavina olivat Marja-Riitta Masalin 2.21,1, Kaarina Koskela 2.24,0. Viidentenä oli TUL:n Hannele Seppänen uudella ennätysajalla 2.25,3.

TUL:n tyttöjen esitykset paranivat toisena kilpailupäivänä, eivätkä he nytkään jääneet mestaruuksitta. Nukarin Riitta Virtanen oli ylivoimainen A-tyttöjen keihäässä tuloksella 41.30. Lohjan Louhen Katriina Nieminen pinnisti vielä mainiosti viisiottelussa hopealle.

Peurla keulassa 5,000 metrillä

Wien. — ASKÖ:n liittojuhlien yleisurheilukilpailut — jotka samalla ovat myös CSIT:n mestaruuskilpailut — pidetään hiljattain valmistuneella Nothnagelplatzilla. Vaikka mukana on runsaasti nimekkäitä urheilijoita — kaikkiaan viidestätoista eri maasta — ei tulostaso noussut kovinkaan korkealle.

Näiden kisojen ensimmäisen CSIT:n mestaruuden Suomeen toi Klaus Peurla, joka hallitsi 5,000 metrin juoksua selvästi. Mukana oli kaikkiaan 21 juoksijaa ja Peurlan voittoajaksi napattiin 14.44,4, joka myös osaltaan osoittaa kentän heikkoutta.

TUL:n edustajille suosionosoituksia

Wien. — Yli 13,000 urheilijan muodostama juhlakulkue, puitteinaan Wienin keskustan vuosisatainen historia ja tuhansien ihmisten reunustama marssireitti avasi torstaina ASKÖ:n 75-vuotisjuhlallisuuksien virallisen avajaistilaisuuden.

TUL:n satapäinen ryhdikäs urheilijaryhmä, valkoisiin ja sinisiin pukeutuneet sirot voimistelijattaret sekä SAK:n naisten kansallispukuinen joukko saivat raikuvimmat suosionosoitukset marssiessaan Suomen lipun vetämänä raatihuoneen torille suurimpana ulkomaisena ryhmänä seitsemästätoista osanottajamaasta.

Tyttöjen SM-kisoihin yli 200 osanottajaa

Helsinki, (KU). — Lauantaina ja sunnuntaina järjestettävät A- ja B-tyttöjen yleisurheilun SM-kisat Eläintarhan kentällä ovat saaneet yllättävän myönteisen vastaanoton. Määräaikaan mennessä on yhteensä 228 tyttöä lähettänyt järjestäjille osanottoilmoituksensa, joten naisurheilun tulevaisuus ei tässä valossa näytä lainkaan hullummalta.

Ensi kertaa on myös TUL:n vahva tyttökaarti työntämässä lusikkansa "yhteiseen soppaan". Vahvimpina ennakkosuosikkeina on kuitenkin pidettävä SUL:n neitosia, mutta TUL:n tyttäret pystyvät kovassa seurassa varmasti parantelemaan ennätyksiään.

On susi ryöhmään mutta on peto tekehmäänki.

Karunki.

MAAILMAN VÄESTÖ VANHENEE KEHITYS LUO UUSIA ONGELMIA

Helsinki. — Vaikka maailmassa edelleen on sellaisia maita, joissa ihmiset kuolevat keskimäärin alle 30 vuoden iässä, alkaa vanheneminen olla korkean elintason maissa yhä vaikeampi ongelma. Suomessa vieraili äskettäin Maailman Terveysjärjestön pääjohtaja tri Marcolino Candau sekä Tukholman kaupungin edustajina kaupunginjohtaja Sören Carlson ja johtaja Arne Borg sekä Hjalmar Ericsson. Sekä tri Candau että johtaja Carlson kiinnittivät erityistä huomiota vanhusten ongelmiin.

TERVEYDEN EDELLYTYKSENÄ IHMISYSTÄVÄLLINEN YMPÄRISTÖ

Vuonna 2000 maailmassa on kuusi miljardia ihmistä nykyisen kolmen sijasta ja yhä suurempi osa heistä on vanhuksia. Tämä on yksi mahdollisuus. Toinen mahdollisuus on, että väestön muuttaessa kaupunkeihin syntyy suuria slummeja, joiden terveydellisiä oloja ei pystytä järjestämään ja joissa tarttuvat taudit leviävät helposti ja aiheuttavat keskimääräisen eliniän laskua.

Teknillistyminen tuo myös mukanaan välineitä, joita on vaikea hallita. Tarvitaan insinöörien, lääkäreiden, yhteiskuntatieteilijöiden ja monien muiden yhteistyötä, jotta pystyttäisiin luomaan ihmisystävällinen maailma.

Maailman Terveysjärjestö joutuu käsittelemään monenlaisia kysymyksiä työssään ihmiskunnan hyväksi. Yhdentyvässä maailmassa tulevat ongelmatkin yhteisiksi. Tartuntataudit leviävät entistä nopeammin, mutta ne pystytään myöskin tunnistamaan varsin varhaisessa vaiheessa, ja Terveysjärjestö varoittaa jäsenmaitaan epidemioista sekä tutkii uusien tautien aiheuttajia. Lääkeaineiden vaarallisuus, huumausaineet, vanhojen ihmisten eristyminen tehokkuutta ja nuoruutta ihannoivissa teollisuusmaissa, psykiatristen potilaiden kuntouttaminen, perherakenteen muuttuminen, kaikki nämä liittyvät Terveysjärjestön toimintaan.

Terveysjärjestö käy sitkeää taistelua tarttuvia tauteja vastaan. Vuonna 1710 Helsingin asukkaista kuoli ⅔ ruttoon muutaman kuukauden sisällä. Tällä hetkellä käydään taistelua malarian ja isorokon hävittämiseksi maailmasta. Kun keksittiin DDT, uskottiin, että sen avulla saadaan hävitettyä malaria kokonaan, mutta malariasääsket tottuivat myrkkyyn. Bakteerit sopeutuvat muuttuvaan ympäristöön sitä mukaa kuin ihminenkin. Tällä hetkellä on Aasiassa levinnyt entistä lievempi koleran muoto Euroopan rajoille saakka.

Maailman Terveysjärjestön työ ei siis lopu koskaan. Järjestö tarvitsee työntekijöitä ja varoja. Pääjohtaja Candaun Suomen matkan eräänä tarkoituksena onkin saada Suomen hallitus ryhtymään toimenpiteisiin, jotka houkuttelisivat lisää suomalaisia Terveysjärjestön palvelukseen. Tällä hetkellä on tri Leo Kaprio Kööpenhaminassa Euroopan aluejohtajana, mutta varsinaisia lääkäreitä työskentelee vain kaksi kappaletta Terveysjärjestössä.

TUKHOLMAN VANHUKSILLE MOTORISOITUJA KOTI-AVUSTAJIA

Tukholman ja Helsingin kaupunkien vanhustenhuollossa on päämääränä antaa vanhuksille mahdollisuudet normaaliin elämään tutussa ympäristössä. Tukholmassa yritetään vanhuksille järjestää sellaisia asuntoja kuin he itse haluavat. Ruotsissa toimii kaksi eläkeläisten valtakunnallista järjestöä ja näiden sekä paikallisten vanhusten komiteoiden avulla saadaan selvil-

(Jatkuu sivulla 4)

UUSIA MENESTYSROMAANEJA

CATHERINE GAVIN:

VERENPUNAINEN KUU

319 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Italian vapaustaistelun värikkäät ajat ovat "Linnoituksen" tekijän uuden romaanin aiheena. Tapahtumat siirtyvät Kalifornian kultakentiltä pieneen ranskalaiseen kylpyläkaupunkiin, Tulleries'n sihisevien kaasulamppujen kajosta joutilaana uinuvalle Rivieralle. Kokoavana voimana on sorretun kansan pyrkimys vapauteen, Italian risorgimento — lyösnousemus. Tosiasioihin perustuva tieto muodostaa luotettavan taustan, jolle rohkea mielikuvitus hahmottaa omalaatuisen kiehtovan aikakauden.

ANNIKKI SANKARI:

SYYSKUUSSA

290 SIVUA — HINTA SID. $4.50

Annikki Sankarin romaanissa seurataan yhden illan, yön ja päivän tapahtumia. Vuorotellen äitiä ja tytärtä. Eevan tyhjään lauantaihin purkautuu kokonainen kokemuksien sarja. Hän tapaa miehen, josta on jo luullut luopuneensa. Hän antaa periksi ystävättärensä houkutuksille ja lähtee ravintolaan. Lujat päätökset murenevat toinen toisensa jälkeen, ilta ja yö jatkuvat pitkään. Aamutunneilla alkaa toisenlainen kierros. Tyttöä etsimässä. Ullamaijan koulutovereiden kotien ovilla hänelle vain puistellaan päätä. Tyttöä ei ole näkynyt.

MARIA ROLNIKAITE:

EN VOI VAIETA

232 SIVUA — HINTA SID. $4.25

Me olemme lukeneet Anne Frankista emmekä voi unohtaa häntä. Tässä on toinen hänen kaltaisensa, hänen ikäisensä tyttö, joka kotikaupungissaan Vilnassa kertoi päiväkirjalleen nuoren elämänsä iloisista tapahtumista. Sitten hän koki kauhun: hirveät uutiset, sodan, eron vanhemmista, elämän ghetossa, umpeen muurattujen katujen sokkeleissa. Maria ei luopunut muistiinpanoistaan. Pienille paperilapuille hän teki tunnontarkkoja merkintöjä. Keskitysleirillä hän jatkoi kirjoittamista — sementtisäkkien riekaleisiin. Kun paperi loppui, hän opetteli asiat ulkoa, painoi ne verikirjaimin mieleensä. Muistamisen halu auttoi häntä kestämään.

"Jälleen yksi niitä kirjoja, joihin soisin jokaisen ihmisen tutustuva, joita soisi luettavan, ajateltavan. Ei pidä unohtaa — olemme edelleen vastuussa." — Ilmari Jäppinen, Jyväskylän Ylioppilaslehti.

DAPHNE DU MAURIER:

HAUKAN LENTO

315 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Aurinkolaseja, huiveja, matkapostikortteja. Roomalaisen hotellin aula kiehuu amerikkalaisista ja englantilaisista turisteista. Kiihtyneiden naisten ahdistama opas on tukehtumaisillaan. Tunnelma on katossa, sillä edessä on lupaava ilta, "Rome by Night". Mutta lähtöhetkellä kaksi puuttuu.

Näiden kahden Via Venetolla harhailevan opettajattaren tähden opas, Armino Fabbio tekee harkitsemattoman eleen. Naisten hurskas päivittely saa hänet työntämään suhteettoman määrän liiroja kerjäläisen kouraan. Yöllä samainen vanhus murhataan. Tämä sinetöi Arminon tulevan kohtalon, hän joutuu jännittävien, mystillisten tapahtumien verkkoon. Vahva kirja — Rebekan veroinen.

NIKOLAI LESKOV:

VALITUT KERTOMUKSET

401 SIVUA — HINTA. SID. $3.60

Nikolai Leskov on venäläisen kirjallisuuden yksinäinen susi, jonka tuotanto aikalaiskriitikot kaltoin kohtelivat. Ensimmäisissä kertomuksissaan ja romaaneissaan, hän taisteli maaorjuutta vastaan ja arvosteli vallankumouksellisen sivistyneistön nihilistisiä aatteita. 1870-luvulla hän kirjoitti tuotantonsa ansiokkaimman osan, joka kuvailee maalismiljööta, papistoa ja lahkolaisia. Tältä kaudelta ovat peräisin useimmat kertomukset Juhani Konkan toimittamassa teoksessa.

Kertomuksissa levittäytyy eteemme yhdeksännentoista vuosisadan tsaarivaltakunta. Kertomusten realismiin ja satiiriin yhdistyy usein annos tyypillisesti slaavilaista sadunomaisuutta. Mestarillisesti toteutettu juoniaines ja loistava sanallinen ilmaisu tekevät niistä nautittavia kokonaisuuksia.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Pikku-Suurjuhla. Wanupissa sunnuntaina 16 pnä. Urheilu alkaa kello 10 ap. ja musikaalinen ohjelma kello 1.30 ip.

Vapauden kultavuoden haastekampanjan hyväksi järjestettävä ensimmäinen piknikki on Irja ja Aatu Koivulan uudella asunnolla, kauniin Pikku-Penagen järven rannalla, lauantaina, heinäkuun 22 p. Tervetuloa sanoo isäntäväki.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish haalilla keskiviikkona kello 7.30 illalla.

Melody-orkesterin harjoitukset maanantai-iltana Finnish haalilla kello 7.30. Kaikki mukaan.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

HYVÄ KIUAS-SAUNA
TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA
Poiketkaa hakemassa kukkakalenterinne
LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin 673-9595
22 Durham St. N.
60 Eyre St., Sprucen kulmassa
SUDBURY

HYVÄT
SUOMALAISET
Haluan muistuttaa Teitä, että olen ammattitaitoinen parturi. Kaiken alani työn teen huolella, kuten hiusten leikkaus ja pesu, parranajo sekä kasvohieronta.
Sijaitsen Vapauden vieressä.
On ilo nähdä teidät.
JOHN SOROKA

Delongchamp
CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA ... TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LAHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN
VARASTOHUONE

Pikku-suurjuhlat Wanupin kentällä

Tämä on niinkuin viimeinen hälytys niistä meidän pikku-suurjuhlista jota vietetään tänä sunnuntaina Wanupissa. Urheilijat aloittavat kello 10 aamulla, 12:sta alkaen saa syödä, jo sitä ennen saa kahvia jms. ja sitten 1.30 ip. seuraa musikaalinen ohjelma. Pääosaa ohjelmassa vievät Sävelkuoro ja Melody-orkesteri, vaan yksityisnumerotkin ovat kaikki hyviä. Toivotaan oikein kansainvaellusta tähän kesän ainutlaatuiseen juhlaan. Tervetuloa.

— R. M.

Parlamentin jäsen Germa ja Fawcett avanneet toimiston

Sudburyn vaalipiirin täytevaaleissa toukokuussa liittovaltion alahuoneen jäseneksi valittu Bud Germa on täyttänyt ensimmäisen vaalilupauksensa. Yhdessä Nickel Beltin vaalipiirin parlamenttijäsenen Norm Fawcettin kanssa hän on avannut yhteisen toimiston, missä näiden vaalialueiden asukkaat voivat käydä asiansa esittämässä tai tietoja hakemassa "kaikista poliittisista" ja muista sellaisista seikoista välittämättä, kuten mr. Germa sanoo valitsijoille lähetetyssä kirjeessään.

Tämä Uuden demokraattisen puolueen (NDP:n) Sudburyn ja Nickel Belt vaalipiirien yhteinen toimisto on Sudburyssa, mikä on käytännöllisyyden kannalta parempi myös Nickel Beltin asukkaille. Sen osoite on 81 Lorne Street, ja puhelinnumero 673-5691. Molemmat parlamenttijäsenet — mr. Germa ja mr. Fawcett — ovat siellä tavattavissa tarkoituksella antaa parasta mahdollista palvelua Sudbury ja Nickel Belt vaalipiirien asukkaille. "Olkaa ystävällisiä ja soittakaa meille tai tulkaa puheillemme. Te tulette saamaan lämpimän vastaanoton", sanoo mr. Germa kirjeessään.

Siion Seurakunta
33 Lorne St. S. Sudbury
KOKOUKSET
Torstai, 7.30 Raamattutunti
Sunnunt. 10 Pyhäkoulu
10 Aamukokous
7 Herätyskokous
Radiolähetys joka sunnuntaiaamu klo. 8.30, radioasema CHNO—900.
TERVETULOA!

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
184 Elgin St. S., Sudbury

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentä vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi olemme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

TALON MYYNTI-, OSTO- JA VAKUUTUSASIOISSA käyttäkää:
LAINE AGENCIES
VAKUUTUS- JA KIINTEISTÖTOIMISTO
Canadan suurin suomalainen kiinteistöjen välittäjä
PENTTI PENTTILA OLIVER R. LAINE
Kotiin 675-2941 Kotiin 674-4167
Konttori 675-6427
125 DURHAM ST. S. SUDBURY, ONTARIO

K-Ont. suurjuhlan suosikkiehdokkaana Laila Nordman

Keski-Ontarion alueella on valittu suurjuhlan suosikkiehdokkaaksi Laila Nordman, joka tunnetaan hyvin aktiivisena henkilönä Järjestömme kulttuuritoiminnassa, toimien Sävel-kuoron apulaisjohtajana ja Melody orkesterin johtajana.

Suosikkikilpailun voittaa sen alueen ehdokas, jolle ostetaan eniten ääniä. Ne maksavat yksi sentti ja ääni.

Varat tästä suosikkikilpailusta jäävät sen seuran, osaston ja kuoron hyväksi, jonka toimesta äänet on kerätty.

CSJ:n Sudburyn osaston johtokunta toivoo, että alueen osastot, seurat ja muut kulttuurielimet toimivat tarmokkaasti suosikkiehdokkaamme Laila Nordmanin puolesta. Ostakaamme runsaasti ääniä hänelle, silloin samalla rahoitamme kuorolaiston, urheilijain ja voimistelijain matkakuluja suurjuhlaan, koska kerran kaikki suosikkiehdokkaan äänistä saadut varat jäävät paikallisille osastoille ja seuroille.

Äänestys pitää lopettaa heinäkuun loppuun mennessä ja kaikki listat tulee palauttaa heinäkuun 29 päivään mennessä Sudburyn osaston rahastonhoitajalle E. Sukselle.

Toimikaamme tarmokkaasti alueemme suosikkiehdokkaan puolesta!

Lehtiväen kemut "Pikku-Penagella"

Grundsten—Koivula perheitten yhteisesti järjestämä piknikki Vapauden kultavuoden haasterynnäkön täyksen hyväksi on kauniin "Pikku-Penage" järven rannalla lauantaina, heinäkuun 22 päivänä alkaen heti aamuvarhaisesta asti.

Tätä kotoista lehtiväen piknikkiä pidetään oikeastaan kahdessakin paikassa. Grundsten-pariskunta on luvannut pitää saunan kuumana piknikkiväkeä varten ja Koivulan pariskunta huolehtii ruoka- ja muusta tarjoilusta, seurapelien järjestämisestä jne.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa, sanovat lehtipiknikin järjestäjät.

Kunnallisverohelpotusta iäkkäille Sudburyssa

Kaupungin valtuusto on hyväksynyt sivulain, joka sallii kunnan ja kouluveron alennusta iäkkäille henkilöille.

Tämä on katsottu mahdolliseksi uuden maakunnallisen lainlaadinnan perusteella, joka myöntää kunnille verohyvitystä enintään 150 dollaria henkeä kohti.

Jokainen 65-vuotias tai sitä vanhempi kiinteistön omistaja kaupungissa voi anoa verohelpoitusta.

Se on tarkoitettu vanhemmille henkilöille, joilla on kiinteät tulot ja niinollen vaikeuksia pitää kotinsa kasvavien verojen vuoksi. Täten saatu "verohyvitys" on todellisuudessa korotonta lainaa, mikä on maksettava sitten kun omaisuus siirtyy toisiin käsiin joko myynnin tai kuolemantapauksen johdosta.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Richard Kangas, Sudburysta on lahjoittanut $2.00 ja Hilja Kaisla, myös Sudburysta, $5.00 täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi. CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoittajille.

Englannilta vastalause Kiinalle

Lontoo. — Englanti esitti sunnuntaina voimakkaan vastalauseen Kiinalle Hongkongin rajan lähellä sijainneessa Shau Taukokin kaupungissa lauantaina sattuneen yhteenoton johdosta, ilmoitettiin Lontoossa.

Tiedonannossa sanottiin, että Englann'n Pekingissä oleva asiainhoitaja Donald Hopson kutsuttiin omasta pyynnöstään Kiinan ulkoministeriöön "esittämään voimakkaan vastalauseen sen johdosta, että Kiinan puolelta rajan takaa oli tunkeutunut aseistettuja mielenosoittajia Hongkongin alueelle. Mielenosoittajat avasivat tulen poliisiasemaa vastaan surmaten viisi poliisia ja haavoittaen yli kymmentä."

Hopson kiisti Kiinan väitteet, että Hongkongin poliisi olisi aiheuttanut välikohtauksen ja kieltäytyi hyväksymästä Kiinan vastalausenoottia, mainittiin tiedonannossa.

Suuteli tytön kuoliaaksi

Frankfurt, L-Saksa. — Eräs 29-vuotias saksalainen tuomittiin keskiviikkona 21 kuukaudeksi vankilaan syytettynä siitä, että hän suuteli tyttöystävänsä kuoliaaksi.

Frankfurtin oikeus julisti Wilfried Kamperin syyllistyneeksi huolimattomuudesta johtuneeseen 21-vuotiaan Gisela Dingerin tappoon mikä tapahtui Kamperin autossa noin 3 vuotta sitten.

Maailman väestö vanhenee . . .

(Jatkoa sivulta 3)

le vanhusten toivomukset.

Tukholman kaupunginjohtajat Sören Carlson sekä johtajat Arne Borg ja Hjalmar Ericsson ovat parhaillaan tutustumassa Helsingin sosiaalihuoltoon ja erityisesti vanhusten asemaan.

Kaupunginjohtaja Carlson kertoi, että Tukholman erääseen esikaupunkiin suunnitellaan vanhuksille palvelutaloa, johon tulee 160 asuntoa ja jossa asukkailla on käytettävissään ravintola, kotiapua, kampaaja, virkistystiloja jne. Talo rakennetaan ympäristöön, jossa on ennestään vanhainkoteja ja tavallisissa huoneistoissa asuvia vanhoja ihmisiä. Nämä voivat myös käyttää hyväkseen palvelutaloa. Talon sijainti on suunniteltu niin, ettei vanhusten tarvitse ylittää vilkasliikenteisiä katuja sinne tullessaan. Myöhemmin rakennetaan palvelutaloja myös kaupungin keskustaan.

Erilaisia kotiavustajia on Tukholmassa tällä hetkellä 5,500 ja he voivat avustaa 20,000 vanhusta. Avustajien määrä on noussut viimeisen vuoden aikana tuhannella kaupungin värväyskampanjan ja palkannousun ansiosta. Tukholmassa on nykyisin saatavissa myös yöhoitajia sairaille. Uusi keksintö on bussi, jossa on kaksi hoitajaa ja tarpeelliset välineet ja joka kiertää kodista toiseen.

Erittäin vaikea ongelma vanhuksilla on yksinäisyys ja eristyneisyys. Kaupungin viranomaiset yrittävätkin saada vanhukset järjestämään omissa järjestöissään toimintaa itselleen.

Tukholmassa huollon varassa elävä saa käteensä 130 kruunua eli noin 80 mk, Helsingissä kaupunki jättää vanhuksen omaan käyttöön 35 mk kuukaudessa.

Ruotsissa ei ole olemassa lainkaan irtolaislakia. Monilla tahoilla vaaditaan voimakkaampia toimenpiteitä irtolaisten huollossa, mutta kaupunginjohtaja Carlson totesi, että hoidon perustana on vapaaehtoisuus. Tukholmassa tutkitaan parhaillaan, millaista apua irtolaiset ottaisivat parhaiten vastaan.

Alkoholistien hoidossa tulosten saavuttamista on haitannut suuresti huollon pakollisuus. Nykyään pyritään tässäkin entistä enemmän avoimiin laitoksiin ja vapaaehtoisuuteen sekä lääkehoitoon.

Mustalaisten asema Ruotsissa on tunnetusti parempi kuin meillä. Tukholmassa heidät on pystytty sijoittamaan kaikki pysyviin asuntoihin ja aikuiskasvatus ja koulutus ovat hyvällä alulla. Aikuiset mustalaiset saavat palkkion käydessään heille järjestetyillä kursseilla ja luku- ja kirjoitustaidon saavuttaminen auttaa huomattavasti heidän sijoittumistaan työelämään. Kaupunginjohtaja Carlson sanoi kuitenkin, että mustalaisongelma selviää vasta 15—20 vuoden kuluttua, jolloin kaikki lapset on saatu koulutetuiksi ammatteihin.

Nuorista tukholmalaisista aiheuttaa päänvaivaa viranomaisille se aines, joka ei kuulu mihinkään järjestöön ja jonka pääasiallinen harrastus on kuljeskeleminen kaupungilla. Suurin osa tästä nuorisosta on tosin täysin harmitonta ja heidän ainoa vikansa on se, etteivät vanhemmat ihmiset suvaitse heidän ulkonäköään.

Kaupunki on järjestänyt yksinään asuville nuorille nuorisohotelleja ja lisäksi Tukholmassa on 60 nuorisotaloa ja saman verran muita tiloja kokoontumispaikoiksi. Nuorisohotellien asukkaiden keski-ikä on noussut korkeammaksi kuin aluksi suunniteltiin ja niiden säännöt ovat saaneet runsaasti arvostelua osakseen Ruotsin lehdistössä. Kaupunginjohtaja Carlson toivoi, että tulevaisuudessa saataisiin erityyppisiä asuntoloita, jotta voitaisiin ottaa paremmin huomioon yksilölliset tarpeet.

Jakubovski Varsovan liiton ylipäällikkö

Moskova. — Varsovan liiton sotavoimien uudeksi ylipäälliköksi on odotetusti nimitetty neuvostoliittolainen marsalkka Ivan Jakubovski. Varsovan liiton joukkojen ylipäällikön paikka on ollut auki huhtikuusta alkaen, jolloin entinen ylipäällikkö niinikään neuvostoliittolainen marsalkka Andrei Gretshko nimitettiin Neuvostoliiton puolustus ministeriksi.

Gretshkon siirryttyä huhtikuussa ministeriksi huhuttiin että ylipäälliköksi tulisi mahdollisesti jonkin muun jäsenmaan kuin Neuvostoliiton edustaja. Jakubovskin nimittämistä on kuitenkin povailtu koko kevään ja kesän ja nyt jäsenmaat ovat päässeet asiasta yksimielisyyteen.

UUSI YLIPÄÄLLIKKÖ

Varsovan liiton uusi ylipäällikkö Ivan Jakubovski on 55-vuotias ilmavoimien marsalkka, joka on kahdesti palkittu Neuvostoliiton sankari-arvonimellä. Neuvostoliiton armeijassa hän on palvellut vuodesta 1932 alkaen. Toisessa maailmansodassa Jakubovski oli pataljoonan ja divisioonan komentajana sekä johti sotilaspiirin hyökkäysvaunu- ja moottorisoituja joukkoja. Hän toimi myöhemmin Saksassa olleiden Neuvostoliiton joukkojen komentajana ja sen jälkeen Kievin sotilaspiirin komentajana. Vuoden 1967 huhtikuusta lähtien hän on toiminut Neuvostoliiton varapuolustusministerinä. Jakubovski on myös Neuvostoliiton korkeimman neuvoston jäsen, sekä kuuluu NKPn keskuskomiteaan.

USA:n ja Kanadan Suomalaisten Helluntaiseurakuntien
KESÄJUHLAT
SUDBURYSSA
19—23 HEINÄKUUTA, 1967
JUHLAPAIKKA: Mine-Mill Union juhlasali
19 Regent St. South
TILAISUUDET:
Keskiviikkona 19. 7.: Alkajaisjuhla klo 7.30
Torstaina, perjantaina ja lauantaina: Raamattutunteja päivisin, Herätyskokoukset klo 7.30
Sunnuntaina: Aamukokous klo 10.00, Lähetysjuhla klo 2.00, Päättäjäisjuhla klo 7.00
Puhujina helluntaiherätyksen saarnamiehet USA:sta ja Kanadasta.
Juhlakuoro - Todistuksia - Torvisoittokunta
TERVETULOA!

KIRJALLISHISTORIALLINEN TUTKIMUS TULENKANTAJISTA
Kerttu Saarenheimo:
TULENKANTAJAT
Tohtori Kerttu Saarenheimon teos on ensimmäinen yhteinen kirjallishistoriallinen tutkimus tulenkantajista. Esityksen runkona on
303 SIVUA — HINTA SID. $5.95
Ryhmän vaiheita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla
Runsas kuvitus
ryhmän kehityksen kolmivaihejaottelu, jonka professori Lauri Viljanen hahmotteli luonnehtiessaan kirjallisuutemme 1920-lukua Yleisradiossa järjestetyssä keskustelusarjassa. Ensin on Nuoren Voiman kausi, sitten suuren hurmion kausi ja lopuksi päädyttiin etsimään nykyaikaa. Näissä puitteissa kirjoittaja — Valtion humanistisen toimikunnan tutkija ja Turun Yliopiston dosentti — tarkastelee 20-luvun lyyristen aiheiden värikästä kaleidoskooppia, jossa heijastuu milloin kauhukuvitelmia ja lahoavien lehtien tuoksua, milloin raivoisaa elämännälkää, eksotiikkaa, satua tai koneromantiikkaa.
Iloisen 20-luvun kirjavia virikkeitä tutkiessaan tri Saarenheimo laajentaa samalla näkökulmaa kirjoista kirjailijoihin, heidän taustaansa ja harrastuksiinsa, ystävyyssuhteisiin ja hilpeään seurusteluun. Painamattomat lähteet, ennen kaikkea ryhmän jäsenten välinen kirjeenvaihto ja haastattelut ovat tuoneet esiin runsaasti ennen tuntematonta materiaalia. Keskeisiä hahmoja ovat Onni Halla, Yrjö Jylhä, Uuno Kailas, Arvi Kivimaa, P. Mustapää, Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä, Elina Vaara, Erkki ja Katri Vala, Mika Waltari ja Lauri Viljanen. Heidän lisäkseen tapaamme ryhmään väljemmin liittyneitä, kirjailijoita, taiteilijoita ja kriitikoita.
Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Ihmisellä on myös jano

Se luku oli 30 miljoonaa, jolla ilmaistiin niiden ihmisten lukumäärä, jotka joka päivä jäävät ilman aamiaistaan ja päivällistään sen vuoksi, että heillä ei yksinkertaisesti ole mitä panna suuhunsa. Aliravittujen määrä on sen lisäksi huomattavasti suurempi. Maailmassa on siis melkoinen nälkä.

Mutta sen lisäksi maapallon ihmisiä vaivaa myös jano. Maailman terveysjärjestön suorittaman tutkimuksen mukaan kehitysmaissa asuu 250 miljoonaa ihmistä ja vain 5 prosentille heistä riittää päivittäin kunnollista juomavettä. Ongelma on sekä määrällinen että laadullinen. Vettä saadaan heistä osalle, mutta se ei ole kunnollista ja antaa lähtökohdan moniin vaarallisiin sairauksiin.

Meilläkin on paljon puhuttu vesien saastumisesta, mutta tuohon verrattuna meidän ongelmamme ovat varsin vaatimatonta laatua.

Toista se on sitten vuosisadan lopulla. Ennusteen mukaan vuosisadan vaihtuessa tulee maapallon väkiluvusta noin 80 prosenttia asumaan kaupungeissa. Sitten alkaa olla maaseudullakin samanlaisia huoltopulmia kuin on tämän päivän suurkaupungeissa. Silloin joudutaan vesijohtoihin pumppaamaan vettä aivan toisella tahdilla kuin tänään. Ja samanlaisen paineen alaiseksi joutuu myös se toinen johto, se, joka kuljettaa vettä ja sakeampaakin asunnoista pois. Kun se sama tulee sitten aikanaan toista johtoa jälleen takaisin, pitää siinä välissä tehdä aika paljon, ettei suissa olisi fenolin tai jonkin pahemmankin makua.

Noita ennusteita lukiessa alkavat meidän takavuosiemme huolen aiheet näyttää naurettavilta. Silloin puhuttiin maaltapaosta jonakin sellaisena vältettävänä ilmiönä. Sitä se ei suinkaan ollut. Nyt on aihetta keskittyä ratkaisemaan niitä pulmia, joita ihmisten muutto kaupunkeihin aiheuttaa. Muuttavat he niihin kuitenkin.

* * *

Juomat ja kalorit

Oletteko koskaan tulleet ajatelleeksi, paljonko kaloreita eri juomat sisältävät? Tavallisessa limonaadipullossa niitä on 150, kupillisessa maitoa 130 ja olutpullossa 130—150. Kahvi tai tee ilman sokeria ja kermaa eivät sisällä kaloreita, mutta jos nautimme niiden kanssa vehnäsen tai kahvisarven, saamme annoksen kaloriamääräksi 200. Yhteen kupilliseen tarvittava kaakaojauhe (n. 5 g) sisältää vain 22 kaloria, joten se ei sinänsä ole vaarallista niille, jotka pelkäävät lihomista. 5 cl likööriä merkitsee 150—180 kaloria, konjakki hiukan vähemmän, sherry 70. Vähiten kaloreita on viineissä joita 70 kaloriin voi nauttia 10 cl. Miedot viinit eivät makeimmillaankaan yllä 100 kaloriin senttilitraa kohti.

Ei tietenkään pidä tuijottaa pelkkiin kaloreihin. Ravintofysiologit pitävät tärkeänä sitä, että joka ateria sisältää mahdollisimman paljon eri ravintoaineita, mutta ei ns. tyhjiä kaloreita. Juomista on kaakao ainoa, jota voidaan ajatella korvaamaan pikalounasta tai välipalaa. Kaakaojauhe sisältää elimistölle tärkeitä mineraalisuoloja, rautaa, magnesiumia, kalsiumia ja B-vitamiineja. Ja jos se nautitaan kokomaidon kanssa, on varsin monipuolinen ja tehokas pikalounas sellaisenaan valmis. Kiehuessaan maito menettää makuaan ja vitamiinejaan, joten se on parasta vain kuumentaa. Kaakaokupillisen kanssa maistuu näkkileipä ja juusto hyvältä, sillä valkea leipä ja leivonnaiset on tuomittu tyhjien kalorien antajiksi.

Meillä kaakao yleensä valmistetaan liian laimeaksi. Silloin kaakaon miellyttävät aromit eivät voita maidon makua, eikä juoma juuri maistu miltään. Kaakaosta pitävät hollantilaiset kehoittavat valmistamaan kaakaojuoman siten, että sekoitetaan kupin pohjalle kaksi tl kaakaota ja 2—4 tl sokeria. Sekaan kaadetaan senverran kylmää maitoa tai kermaa, että ainekset voidaan vaivata tahnaksi. Päälle kaadetaan kiehuva neste, joko maito, vesi tai kuorittu maito. Kermavaahto pinnalla on aina juhlavan näköinen.

Hollantilaiset sekoittavat kahvikuppiinsakin usein hieman kaakaota. He väittävät sen antavan kermakahville erittäin miellyttävän maun. Kannattaa joskus meidänkin kokeilla.

* * *

Leivän säilytys kesällä

Täysrukiinen, hapan ruokaleipä on hyvin säilyvää. Oikeastaan se vain paranee vanhetessaan, kuivuessaan ja rapeutuessaan. Samalla se muuttuu myös aivan tuoretta leipää terveellisemmäksi.

Kuluttajat suosivat kuitenkin nykyään yhä enemmän valkoista leipää. Se säilyy rukiista paljon huonommin, sen takia sitä ei ole syytä ostaa päivän, parin tarvetta enempää yhdellä kertaa.

*

Itsepalvelumyymälöiden yleistyessä on leipäkin jouduttu hygieenisyyden takia pakkaamaan ennakolta. Tämä sen takia, koska ostajat pääsevät käsittelemään myytävää tavaraa. Usein käytetään kääreenä muovipussia. Siinä leipä säilyy puhtaana hypistelyistä huolimatta, mutta monien suosima rapea pinta pehmenee, jos leipä joutuu olemaan siinä pitempään. Leivän pakkaaminen onkin ongelma, jonka ratkaisemiseksi tehdään tiiviitä tutkimuksia ja kokeiluja. Olisi löydettävä sellainen pakkausmateriaali, jossa tuotteet säilyisivät mahdollisimman hyvin, joka lisäksi olisi halpa, helppo kääriä sekä hävittää. Jos haluaa syödä leivän rapeakuorisena, vastapaistetun tuntuisena on se heti kaupasta tuotua poistettava muovikääreestä ja säilytettävä paperiin käärittynä.

*

Jääkaappi ei sovellu leivän säilytykseen. Sensijaan pakastekaappia voidaan käyttää, jos leivotaan suuria määriä kotona. Pakastamalla saadaan leipä säilymään tuoreen veroisena pitkät ajat. Se on kuitenkin jäähdytettävä kunnolla ennen pakastamista.

Maalla on vanhastaan käytetty jyvälaaria limppujen säilytykseen. Siellä ne säilyvätkin raikkaana ja hyvänmakuisina. Kaupunkikodissa ei tällaisia mahdollisuuksia ole. Sensijaan tuttu leipävarras ohuitten ruisleipien säilytystä varten voidaan kyllä kaupunkilaisenkin keittiön kattoon ripustaa. Näkkileivät ja korput säilyvät kuivassa kaapissa avoimeen laatikkoon sijoitettuna.

*

Pehmeistä leivistä haihtuu säilyttämisen aikana vettä. Tämän havaitsee leivän kuoren kovenemisena. Jos haluaa leivän pysyvän kauttaaltaan pehmoisena, suljetaan se ilmatiiviiseen pakkaukseen. Muovi, alumiinipaperi tai vahapaperi sopii tällöin kääreeksi. Kovin pitkäksi aikaa ei leipää kuitenkaan saa tällaiseen kääreeseen unohtaa, sillä se saa siinä helposti vanhan maun sekä muodostaa nopeasti hometta.

Leipälaatikko, jossa on esim. rottingista valmistettu ritilä pohjalla, soveltuu mainiosti leipien säilyttämiseen. Eri leipälaadut on säilytettävä eri pakkauksissa. On muistettava pestä ja kuivata leipälaatikko hyvin aina ennen kuin sinne pannaan uutta leipää.

* * *

Lomalle lähtiessä

VARKAUKSIEN ESTÄMISEKSI

Alkää kiinnittäkö oveenne lappua, jossa ilmoitatte olevanne lomalla tai muuten pois kotoa.

Korjatkaa tikapuut, tuolit yms. pihaltanne ennen matkalle lähtöä.

Kertokaa naapurillenne kun lähdette matkalle ja pyytäkää häntä pitämään kotianne silmällä.

Ovia ja akkunoita sulkiessanne älkää myöskään unohtako pieniä ylä- tai kellarinikkunoita.

Poistakaa ovista kaikenlaiset avaamista helpottavat narut ym.

Älkää panko avainta kynnysmaton alle, se on liian tunnettu paikka.

MATKAPAHOINVOINNIN ESTÄMISEKSI

Matkapahoinvointi aiheutuu päässä olevien tasapainoelintemme liian hitaasta toiminnasta matkan aikana.

Autossa ei pidä tupakoida, ilman on pysyttävä raikkaana.

Sellaisen henkilön, joka helposti kärsii matkapahoinvoinnista, olisi istuttava ajurin vieressä, sillä silloin on suurin mahdollisuus pysyä hyvässä kunnossa.

Auttaa ja paljon, ellei ollenkaan keskustella pahoinvoinnista.

Matkan aikana on paras olla syömättä, mutta noin tunti ennen lähtöä olisi nautittava kevyt ateria.

Mutkissa ja huonolla tiellä on ajettava hitaasti.

Aurinkolasien pitäminen tai silmien sulkeminen saattaa myös joskus estää pahoinvointiseksi tulemista.